

Nr 105

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ytterligare utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66; given Stockholms slott den 4 mars 1966.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 mars 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASP ING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

De anslag som 1965 års riksdag anvisat sedan riksstaten för budgetåret 1965/66 fastställts har uppförts på tilläggsstat I (prop. 1965: 154, 155, 174 och 176, SU 193, B:oU 53 och 54, rskr 454). Vidare har vid början av innevarande års riksdag begärts anslag på tilläggsstat II till nämnda riksstat (prop. 1966: 2 och 48).

Ytterligare anslagsframställningar på tilläggsstat under löpande budgetår har nu ansetts erforderliga. De bör föreläggas riksdagen i en gemensam proposition avseende ytterligare utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66.

De framställningar om anslag på tilläggsstat som Kungl. Maj:t beslutar om denna dag tas in i dagens statsrådsprotokoll över justitie-, försvars-, social-, kommunikations-, finans-, ecklesiastik-, jordbruks-, handels- och inrikesärenden. Utdrag av dessa protokoll bör biläggas den gemensamma propositionen som *bilagor 1—11*. En sammanställning över av Kungl. Maj:t på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 t. o. m. denna dag begärda anslag utöver de i prop. 1966:2 upptagna anslagen torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 12*.

Föredraganden hemställer härefter, att Kungl. Maj:t i en gemensam proposition förelägger riksdagen de förslag om anslag på tilläggsstat II, m. m., som framgår av nämnda utdrag av statsrådsprotokollet.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hans Ohlsson

Bilaga 1

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över justitieärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 mars 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDEKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Kling, anmäler det ärende under justitiedepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Andra huvudtiteln

A. Justitiedepartementet m. m.

[1] A 9. **Kommittéer m. m.** Under denna rubrik har anvisats ett reservationsanslag av 4,3 milj. kr. på riksstaten för innevarande budgetår. Vid budgetårets ingång uppgick tillgängliga medel under anslaget till ca 4,4 milj. kr., varav hittills förbrukats omkring 3,6 milj. kr. För att de på hela budgetåret belöpande kostnaderna skall kunna täckas behöver ytterligare 2 milj. kr. anvisas. Anledningen härtill är den omfattande utredningsverksamheten, för vilken jag närmare redogjort vid min anmälan av motsvarande anslag i prop. 1966: 1 (bil. 4 s. 10). Flera stora utredningar kommer också att påbörjas under våren 1966.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

Kungl. Maj:ts proposition nr 105 år 1966

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Per Bylén

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 mars 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler härefter de ärenden under försvarsdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Fjärde huvudtiteln

E. För krigsmakten gemensamma ändamål

[1] **E 27. Försvarets intendenturverks anstalter: Avlöningar.** I gällande avlöningsstat för intendenturverkets anstalter är anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagen med 1 480 000 kr.

Anslagsposten i fråga — som är obetecknad — behöver innevarande budgetår överskridas på grund av att den kommit att belastas med utgifter för ändamål som inte kunnat beaktas vid anslagsberäkningen. För att underlätta flyttningen till Filipstad av arméns intendenturförråd i Stockholm (jfr prop. 1960: 120, SU 127, rskr 335) har således Kungl. Maj:t i maj 1965 bemyndigat intendenturverket att genom rekrytering i Filipstad förtidsanställa ersättare för sådana civila tjänstemän som förklarar, att de inte vill stå kvar i anställningen efter flyttningen från Stockholm. Medgivandet som gäller fram till den 1 oktober 1966 medför en dubbling av vissa tjänster och beräknas bli utnyttjat i ett tiotal fall. Beträffande intendenturförrådet i

Filipstad har bemyndigande också lämnats att anställa en maskinist i Ag 13 och en reparatör i Ag 10 för den fasta maskinanläggningen. Kostnadsökningen för nu redovisade ändamål beräknar jag till (20 000 + 14 000) 34 000 kr.

Kungl. Maj:t har vidare bemyndigat intendenturverket att under innevarande budgetår anställa en driftingenjör i Ag 21 och tre kontorsbiträden i högst Ag 5 för viss försöksverksamhet inom I. militärområdet avseende intendenturtjänstens regionala ledning. Merkostnaderna beräknar jag i detta fall till 45 000 kr. De kostnader som inte ryms inom ramen för anslagsposten uppgår således till (34 000 + 45 000) 79 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge att den i avlöningsstaten för försvarets intendenturverks anstalter upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för budgetåret 1965/66 överskrids med 79 000 kr.

G. Diverse

[2] **G 6. Kostnader för svenska FN-styrkor m. m.** Efter förslag i prop. 1964: 113 (SU 38, rskr 117) organiserades enligt Kungl. Maj:ts beslut den 3 april 1964 en svensk militär kontingent omfattande ca 700 man frivillig personal för att under längst tre månader ingå i den av FN upprättade fredsstyrkan på Cypern. Ett särskilt reservationsanslag av 12 milj. kr. anvisades för ändamålet. Den 10 april 1964 förordnade Kungl. Maj:t att kontingenten skulle utökas med ca 340 man frivillig personal, av vilka ca 40 man för vissa polisiära uppgifter. För att täcka härav föranledda ytterligare kostnader anvisades ett reservationsanslag av 3,1 milj. kr. (prop. 1964: 154, SU 133, rskr 271).

Kontingenten avlöstes enligt beslut den 25 juni, den 24 september och den 2 oktober 1964 av nya kontingenter. För täckande av kostnaderna anvisades under särskilda reservationsanslag sammanlagt 18,5 milj. kr. efter förslag i prop. 1964: 190 (bil. 2, SU 199, rskr 384) och 1965: 11 (SU 29, rskr 78).

Efter förslag i prop. 1965: 112 (SU 94, rskr 271) anvisades medel — sammanlagt 21 milj. kr. — för FN-styrkorna på Cypern och i Främre Orienten under ett gemensamt reservationsanslag, benämnt Kostnader för svenska FN-styrkor m. m. FN-kontingenten på Cypern hade avlösts genom beslut den 26 mars 1965. De i prop. 1965: 112 beräknade kostnaderna för kontingenten — 13,5 milj. kr. — avsåg tiden april—juni 1965. Återstoden av anslaget, 7,5 milj. kr., avsåg att täcka medelsbehovet intill utgången av år 1965 för FN-styrkan i Främre Orienten samt för viss personal som hand-

lägger ärenden rörande FN-kontingenterna vid Sveriges ständiga representation hos FN.

Riksdagen anvisade efter förslag i prop. 1965: 155 (SU 183, rskr 432) till Kostnader för svenska FN-styrkor m. m. ett reservationsanslag av 8,5 milj. kr., utgörande medelsbehovet intill utgången av år 1965 för FN-styrkorna på Cypern och i Främre Orienten m. m. FN-kontingenten på Cypern hade avlösts genom beslut den 30 juni, den 8 juli och den 9 september 1965.

Genom beslut den 17 december 1965 har Kungl. Maj:t förordnat att tjänstgöringstiden för den svenska kontingenten på Cypern skall förlängas med ytterligare längst tre månader, dvs. intill utgången av mars månad år 1966. Genom sistnämnda beslut har även förordnats att bataljonen successivt skall reduceras till ca 750 man. Kungl. Maj:t har vidare förordnat att i den mån kostnader som föranleds av besluten inte kan bestridas av medel, som kvarstår utnyttjade av det av riksdagen till kostnader för svenska FN-styrkor m. m. anvisade reservationsanslaget, skall förslagsanslaget till oförutsedda utgifter förskottsvis få tas i anspråk för ändamålet. Kungl. Maj:t har förklarat sig framdeles vilja besluta hur kostnaderna slutligt skall bestridas.

Vidare har i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut den 4 februari 1966 bataljonen i Främre Orienten återförts till Sverige under senare hälften av februari 1966.

Departementschefen

Under reservationsanslaget Kostnader för svenska FN-styrkor m. m. har efter förslag i prop. 1965: 155 (SU 183, rskr 432) beräknats medel för de svenska FN-kontingenternas verksamhet på Cypern och i Främre Orienten m. m. intill utgången av år 1965. Utgifterna för tiden juli—december 1965 översteg summan av anvisade medel med 1 427 420 kr.

Kostnaderna för den svenska FN-styrkans verksamhet på Cypern under tiden januari—mars 1966 kan beräknas till ca 2 550 000 kr. för månad eller tillhoppa 7 650 000 kr. Kostnaderna för FN-styrkan i Främre Orienten m. m. under samma tid beräknar jag till 1 980 000 kr. Härtill kommer behov av en allmän medelsreserv för vissa eftersläpande sjukvårdskostnader för kontingenterna i Kongo och sjukhuskontingenten i Främre Orienten samt för oförutsedda kostnader som kan uppkomma i samband med avvecklingen av kontingenten i Främre Orienten. Jag beräknar detta medelsbehov till 1 milj. kr.

Medelsbehoven för FN-styrkorna på Cypern och i Främre Orienten m. m. under de tre första månaderna av år 1966 uppgår således till (7 650 000 + 1 980 000 + 1 000 000) 10 630 000 kr. Med hänsyn till förenämnda från år 1965 kvarstående balans beräknar jag anslagsbehovet till 12 milj. kr. Medel härför bör begäras på tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår. Vid bifall härtill bör kostnader som förskottsvis bestritts från anslaget till oförutsedda utgifter slutligt få bestridas från anslaget. Med hänsyn till

de många osäkra faktorer som ligger i anslagsberäkningen kan det bli nödvändigt att anlita anslaget till oförutsedda utgifter. Frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader torde få anmälas framdeles.

Huvuddelen av ifrågavarande kostnader kan förutsättas bli ersatt av FN. Från FN inflytande ersättningar bör liksom tidigare tillgodoföras inkomstiteln Övriga diverse inkomster.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader för svenska FN-styrkor m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 000 kr.

[3] G 7. Svenska övervakningskontingenten i Korea. Efter förslag i prop. 1953: 234 anvisade riksdagen på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1953/54 under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 5 milj. kr. till svenska övervaknings- och repatrieringskontingenterna i Korea.

Den svenska repatrieringskontingenten har efter slutfört uppdrag upplösts i mars 1954. Övervakningskontingentens uppdrag pågår alltjämt, men dess personal har starkt reducerats och uppgår nu till nio personer mot omkring 90 personer i mars 1955.

För övervakningskontingentens fortsatta verksamhet har riksdagen under förevarande anslagsrubrik efter förslag av Kungl. Maj:t anvisat sammanlagt 12,9 milj. kr. (jfr senast prop. 1964: 190, SU 199, rskr 384). Hittills har således 17,9 milj. kr. anvisats för ifrågavarande ändamål. Anvisade medel täcker kostnaderna för kontingentens verksamhet t. o. m. december 1965.

Det kan alltjämt inte bedömas hur länge övervakningskontingenten i Korea kan behöva fortsätta sin verksamhet. Medel för verksamheten bör emellertid beräknas för tiden till och med utgången av år 1966. Jag förutsätter, att kontingentens personalstyrka även i fortsättningen hålls så låg som möjligt.

För den fortsatta verksamheten räknar jag med ett medelsbehov av 65 000 kr. för månad. För år 1966 erfordras således 780 000 kr. Summan måste betraktas som ungefärlig med hänsyn till svårigheterna att beräkna vissa utgiftsposter samt möjligheten av en kommande avveckling av kontingentens verksamhet. Jag förutsätter liksom tidigare, att ett eventuellt behov av ytterligare medel får tillgodoses genom anlitan av anslaget till oförutsedda utgifter. Frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader torde få anmälas framdeles.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Svenska övervakningskontingenten i Korea* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 780 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Fonden för låneunderstöd

Fonden för statens aktier

[4] **Teckning av aktier i Allmänna bevakningsaktiebolaget m. m.** I skrivelse den 8 februari 1966 har Allmänna bevakningsaktiebolaget gjort framställning om höjning av bolagets aktiekapital m. m.

Allmänna bevakningsaktiebolaget bildades år 1964 för att ombesörja bevakning m. m. av statliga skyddsföremål, i första hand inom försvaret (prop. 1964: 108, SU 121, rskr 261).

Utgångspunkten vid bildandet av det statliga bevakningsbolaget var att bevakningen av statliga skyddsföremål måste förbättras. I ett den 2 april 1963 till Kungl. Maj:t överlämnat betänkande konstaterade försvarets bevakningstekniska kommitté att brister förelåg i den dåvarande bevakningsorganisationen. Bristerna bestod främst i att utomstående hade insyn i anläggningar av särskild betydelse från försvarssynpunkt, att bevakningspersonalen var av ojämn kvalitet och i många fall hade bristfällig utbildning samt att bevakningen saknade enhetlig ledning. Med anledning härav föreslog kommittén att bevakningen av försvarets skyddsföremål skulle samordnas i en bevakningsorganisation i försvarets egen regi.

Efter remissbehandling av kommitténs förslag utreddes inom försvarsdepartementet förutsättningarna att skapa en fristående organisation, som mot betalning för tjänsterna skulle ombesörja bevakning för såväl militära som civila myndigheter. På grundval härav föreslog jag i nämnda proposition att ett statligt aktiebolag för bevakning skulle bildas. Härvid förutsattes att bevakning av från totalförsvarssynpunkt betydelsefulla objekt skulle ombesörjas av bolaget, medan en från kostnadssynpunkt fördelaktig konkurrens mellan bolaget och privata företag skulle skapas beträffande övriga bevakningsobjekt.

Vaktbolagets verksamhet förutsattes till en början begränsad till Storstockholmsområdet. Departementschefen framhöll dock att åtgärder för effektivisering av bevakningen genom bolagets försorg efterhand kunde behöva vidtas över hela landet.

Bolaget skulle bedrivas utan vinstsyfte men i sin verksamhet vara fullt affärsmässigt inriktat. I den mån bolaget ålades uppgifter som innebar avsteg härifrån borde det erhålla särskild ersättning härför.

Behovet av eget kapital för vaktbolaget bedömdes vara relativt ringa. Bl. a. ansågs inga större investeringar erforderliga. Det egna kapitalet bestämde därför till 180 000 kr. I övrigt avsågs bolagets verksamhet kunna finansieras genom lån i kreditinstitut.

Riksdagen godkände de föreslagna riktlinjerna för det statliga bevakningsaktiebolaget och anvisade för budgetåret 1964/65 ett investeringsanslag av 180 000 kr. för teckning av aktier i bolaget. Av dessa medel har 150 000 kr. tillförts bolaget som aktiekapital och 30 000 kr. som överkurs på aktierna. Riksdagen bemyndigade vidare fullmäktige i riksgäldskontoret att iklåda staten garanti intill ett belopp av högst 3 milj. kr. för krediter till bolaget.

För att skapa garantier för att det nya bolaget skulle svara för bevakning av objekt av särskild betydelse från försvarssynpunkt förutsattes det att Kungl. Maj:t skulle utfärda erforderliga föreskrifter härom.

Genom beslut den 4 juni 1964 förordnade Kungl. Maj:t att statsmyndighet inte utan Kungl. Maj:ts medgivande fick träffa eller förnya avtal med privat vaktbolag om bevakning m. m. av anläggning i Storstockholmsområdet, som är betydelsefull ur totalförsvarssynpunkt, samt att ledigbliven civil tjänst avsedd för bevakningsuppgifter o. d. vid försvaret tillhöriga anläggningar i Storstockholm inte fick återbesättas. Vidare föreskrev Kungl. Maj:t den 3 juni 1965 att vissa myndigheter skulle anlita Allmänna bevakningsaktiebolaget för bevakning samt för installation och underhåll av bevakningsanordning, som är betydelsefull ur totalförsvarssynpunkt.

Framställning från Allmänna bevakningsaktiebolaget

Allmänna bevakningsaktiebolaget hemställer i skrivelse den 8 februari 1966 att sammanlagt 3 milj. kr. ställs till bolagets förfogande för att täcka bolagets kapitalbehov. Till skrivelsen har fogats en utredning om bolagets kapitalbehov och förslag till finansiering härav, som utförts av Bohllins Revisionsbyrå AB på uppdrag av bevakningsbolaget.

Revisionsbyråns utredning

Bohllins Revisionsbyrå har vid granskning av bevakningsbolagets balansräkning för 1964/65 och en inom bevakningsbolaget upprättad expansions- och resultatprognos för räkenskapsåren 1965/66—1967/68 funnit ett kapitaltillskott nödvändigt.

Revisionsbyrån har föreslagit en sanering av bevakningsbolagets balansräkning per den 30 juni 1965 på sätt framgår av en uppställning som torde få fogas till detta protokoll som *bilaga*. Kapitalbehovet för denna sanering beräknas till ca 800 000 kr., varav ca 725 000 kr. avser sådana poster som har belastat eller kommer att belasta bolagets vinst- och förlusträkning antingen omedelbart eller genom värdeminskningssavdrag. För att de framtida rörelseresultaten inte skall belastas med dessa kostnader bör kapitalbehovet enligt revisionsbyråns bedömande finansieras med eget kapital genom vederlagsfritt tillskott av disponibla medel från aktieägaren. Vidare har revisionsbyrån beräknat att en ökning av aktiekapitalet med 75 000 kr. är erforder-

lig för att finansieringen av balansräkningen skall kunna betecknas som tillfredsställande.

Den planlagda fortsatta uppbyggnaden av rörelsen under räkenskapsåren 1965/66—1967/68, som enligt bolagets resultatprognoser kommer att föra upp rörelsen på en räntabel nivå, är självfallet kapitalkrävande — investeringsbehovet har beräknats till 180 000, 935 000 resp. 445 000 kr. för sagda budgetår. Denna uppbyggnad måste, påpekar revisionsbyrån, bygga på en sund finansiering för att inte orsaka en likviditetskris. Revisionsbyrån har beräknat att ett tillskott av 1,6 milj. kr. i form av eget kapital är erforderligt. Härefter synes bolagets möjligheter att i framtiden förränta eget kapital av föreslagen storlek som ljusa. Revisionsbyrån har dock i sin beräkning förutsatt att bevakningsbolaget får drivas med vinst.

Finansieringen av det i utredningen beräknade totala kapitalbehovet, 2,4 milj. kr., föreslås ske med 1 350 000 kr. som aktiekapital och 1 050 000 kr. som disponibla medel. Av de disponibla medlen föreslås 750 000 kr. tillföras bolaget i form av vederlagsfritt tillskott från aktieägaren och 300 000 kr. i form av överkurs på nytecknade aktier.

I den mån bolagets verksamhetsområde utsträcks utanför Storstockholmsområdet kommer kapitalbehovet att öka. Finansieringen härav bör enligt revisionsbyrån kunna ske med lånat kapital.

Revisionsbyrån föreslår vidare att den nu gällande statsgarantin för lån till bolaget intill 3 milj. kr. byts ut mot rörlig kredit i riksgäldskontoret intill samma belopp, detta med hänsyn till att den löpande rörelsen under vissa delar av året kan förutses ställa akuta krav på bolagets betalningsberedskap.

Allmänna bevakningsaktiebolagets skrivelse

För bolaget har det mot bakgrunden av de riktlinjer som angavs i prop. 1964: 108 framstått som särskilt betydelsefullt att i fråga om bevakningsrörelsen redan från början upprätthålla det kvalitetskrav, som var ett av motiven för bolagets tillkomst. Det har även bedömts angeläget att bolagets uppbyggnad kunde ske i snabb takt för att dess insats i vad avser samordning och effektivisering av bevakningen vid särskilt viktiga totalförsvarsobjekt inte skulle fördröjas.

Kravet på en snabb uppbyggnad av en kvalitativt högtstående bevakningsrörelse har i uppbyggnadsskedet inneburit stora kostnader för organisation och utbildning samt fordon och annan materiel. Vad gäller organisationskostnader har ca 400 000 kr. utbetalats i löner m. m. till personal sysselsatt med organisationsarbete under perioden den 1 oktober 1964—den 1 juli 1965. Härvid anförs att bolaget inte hade någon inkomstmedförande verksamhet för tiden fram till den 1 januari 1965. Kostnaderna för utbildning har under år 1965 uppgått till 300 000 kr. Vidare har bo-

laget under tiden fram till den 1 juli 1965 investerat tillhoppa 245 000 kr. i materiel. Förekomsten av sådana kostnader har enligt bolaget inte beaktats vid bolagets tillkomst.

Bolaget framhåller att oförutsedda svårigheter och förseningar uppstått i samband med att de statliga objekten övertagits, vilket menligt inverkat på driftsresultatet. Bolaget har sålunda i flera fall övertagit bevakningsobjekt vid väsentligt senare tidpunkt än som ursprungligen förutsatts.

Utvecklingen inom bevakningsbranschen, som tidigare präglats av hög personalinsats och blygsamma krav på utbildning, kan nu sägas gå mot tekniskt präglad verksamhet med höga anspråk på personalens kvalitet och utbildning. Detta ställer större krav på eget kapital än som förutsågs då bolaget bildades. Det samlade investeringsbehovet blir betydande men investeringarna får ses som ett oeftergivligt villkor för att effektivt kunna begränsa de snabbt ökande personalinsatserna och därmed följande kostnadsstegringar för bolaget.

Enligt bolagets uppfattning bör vid en bedömning av kapitalbehovet hänsyn tas även till bolagets expansionsmöjligheter utanför Storstockholmsområdet. Preliminära undersökningar har visat att en sådan utsträckning av bolagets verksamhet till vissa delar av landet är möjlig och från bolagets synpunkt lämplig redan före år 1970. Kostnaderna för denna utvidgning av verksamheten bör enligt bolagets mening åtminstone till viss del finansieras med eget kapital.

I detta sammanhang torde få anmälas att bolaget i skrivelse den 25 oktober 1965 hemställt om 200 000 kr. för vissa försök med ett system för skydd av militära vapenförråd m. m. Systemet innebär trådlös överföring av larmsignaler från skyddsföremål, utrustade med konventionella larmanläggningar. Försöksverksamheten har tillstyrkts av överbefälhavaren, som ansett att den snarast bör sättas igång för att åstadkomma ett tillfredsställande inbrottskydd.

Med hänvisning till Bohlins Revisionsbyrås utredning av bolagets kapitalbehov och till bolagets hemställan om medel för tekniskt utvecklingsarbete för skydd av militära vapenförråd m. m. samt etablering utanför Storstockholmsområdet hemställer styrelsen för Allmänna bevakningsaktiebolaget om ett kapitaltillskott av 3 milj. kr.

Styrelsen föreslår att dessa medel tillförs bolaget på följande sätt:

1. Bolagets aktiekapital höjs med 1 850 000 kr. till 2 milj. kr. genom nyteckning av 1 850 aktier, varje på 1 000 kr., att utges till en kurs av 1 216:22 kr., varvid överkursen på sammanlagt 400 000 kr. tillförs reservfonden. Samtliga aktier tecknas av staten och likvideras kontant.

2. Bolaget anvisas såsom vederlagsfritt tillskott från aktieägaren 750 000 kr.

Dessutom föreslår styrelsen att den nu gällande statsgarantin för lån byts ut mot rörlig kredit i riksgäldskontoret intill 3 milj. kr.

Remissyttranden

Utlåtanden över Allmänna bevakningsaktiebolagets framställning har avgivits av statskontoret och fullmäktige i riksgäldskontoret.

Statskontoret påpekar att det är anmärkningsvärt att bolaget mött svårigheter i samband med övertagandet av statliga bevakningsobjekt. Ämbetsverket anser att de ekonomiska svårigheterna bl. a. har föranletts av att bolaget under första verksamhetsåret inte tillämpat den förskottsbetalning av bevakningstjänsterna, som synes ha varit avsedd. Därigenom har den räntebärande krediten fått tas i anspråk för bestridande av bolagets samtliga utgifter, varvid icke obetydliga ränteutgifter uppkommit. Enligt vad ämbetsverket inhämtat har dock förskottsbetalning införts fr. o. m. den 1 juli 1965.

Vad gäller föreslaget kapitaltillskott för täckande av uppkommen förlust anser statskontoret att ett vederlagsfritt tillskott till bolaget bör avse endast helt oförutsedda ekonomiska svårigheter i samband med starten av bolaget. *Fullmäktige i riksgäldskontoret* anser att den i ärendet gjorda utredningen visar att bevakningsbolaget är i behov av ett omedelbart och betydande tillskott, i första hand för att undvika en tvångslikvidation. Fullmäktige tillstyrker att medel härför beviljas i erforderlig utsträckning, varvid medlen såsom föreslagits bör tillhandahållas vederlagsfritt.

Beträffande den föreslagna ökningen av bolagets aktiekapital anser fullmäktige i riksgäldskontoret att bolaget är i behov av ett ökat aktiekapital för sin fortsatta verksamhet. Emellertid har fullmäktige inte funnit tillräckligt underlag för bedömning av hur stor denna ökning bör vara. En utredning om målsättningen för bolagets verksamhet bör enligt fullmäktige skyndsamt komma till stånd. I avvaktan på denna synes inte någon utvidgning i vart fall utanför Storstockholmsområdet böra ske. *Statskontoret* anser sig i förevarande läge inte kunna bedöma lämpligheten av ifrågasatt ökning av aktiekapitalet. En konkret plan över aktuella investeringar bör enligt ämbetsverkets mening läggas fram innan beslut fattas om medelsanvisning. Emellertid synes den ökning som betingas av redan beslutade investeringar inte kunna undvikas.

Fullmäktige i riksgäldskontoret har inte funnit någon bärande motivering för att ersätta den nu gällande statsgarantin för lån till bolaget med en rörlig kredit i riksgäldskontoret och avstyrker därför detta förslag. En omprövning av statsgarantins storlek anses lämpligen böra ske i samband med eventuell höjning av bolagets aktiekapital. *Statskontoret*, som erinrar om att vissa andra statliga aktiebolag har rörlig kredit i riksgäldskontoret, anser att hinder ej bör resas mot att även bevakningsbolaget erhåller sådan kredit för att tillgodose bolagets behov av rörelsekapital vid eventuella kostnadskrävande investeringar.

Departementschefen

Jag har i det föregående redogjort för orsakerna till att ett statligt bevakningsbolag behövde bildas och omständigheterna vid bolagets tillkomst. En av de viktigaste orsakerna var de brister från säkerhetssynpunkt som konstaterats hos den dåvarande bevakningsorganisationen. För att råda bot på dessa brister ansågs den bästa lösningen vara att bilda ett statligt vaktbolag. Inom bolagsformens ram borde, såsom jag uttalade i prop. 1964: 108 (s. 13), erforderliga garantier kunna skapas för att de militära kraven på beredskap och kvalificerad bevakning skulle tillgodoses.

Bolaget bildades den 30 juni 1964. Av bolagets balansräkning den 30 juni 1965 framgår, att verksamheten det första räkenskapsåret medfört en förlust på ca 99 000 kr. Styrelsen framhåller att det för bolaget framstått som särskilt betydelsefullt att snabbt bygga upp en kvalitativt högtstående bevakningsrörelse, vilket i uppbyggnadsskedet inneburit stora oförutsedda kostnader. Dessutom har vissa svårigheter och förseningar uppstått i samband med att de statliga bevakningsobjekten övertagits.

Bolaget har hemställt om ett ökat kapital på sammanlagt 3 milj. kr. Styrelsen hänvisar härvid bl. a. till den ekonomiska utredning, som på bolagets uppdrag utförts av en revisionsbyrå. Vidare anhålls om medel för verksamhet utanför Storstockholmsområdet samt hänvisas till en tidigare till Kungl. Maj:t gjord framställning om medel för ett tekniskt utvecklingsarbete av ett system för skydd av militära vapenförråd m. m.

Av kapitalbehovet avses 800 000 kr. att användas för sanering av bolagets balansräkning medan resterande belopp enligt bolagets resultatprognoser skulle möjliggöra en fortsatt uppbyggnad av verksamheten och föra upp rörelsen på en räntabel nivå.

Vad gäller medelsbehovet för att sanera balansräkningen finner jag ej skäl att frångå bolagets beräkning. 800 000 kr. bör alltså beräknas för detta ändamål.

Vid bolagets beräkning av medelsbehovet för investeringar har utgångspunkten varit möjligheterna att genom anskaffning av tekniska hjälpmedel minska behovet av bevakningsmän. Med hänsyn till personalkostnadernas utveckling och arbetsmarknadsläget är det även enligt min mening angeläget att öka anskaffningen av tekniska hjälpmedel. Detta är självfallet kapitalkrävande och måste bygga på en sund finansiering för att inte förorsaka en likviditetskris.

Jag vill i detta sammanhang understryka vikten av att bolaget driver rörelsen enligt fullt affärsmässiga principer. Bolagets kapitalbehov har nämligen avpassats med utgångspunkt häri. Det har därvid förutsatts att bolagets prispolitik skall vara sådan att den möjliggör finansiering av verksamheten jämväl i vad avser anskaffning av ekonomiskt räntabla tekniska hjälpmedel.

Vad slutligen gäller frågan om utvidgning av verksamheten utanför Storstockholmsområdet anser jag att en sådan utbyggnad bör påbörjas. Såsom jag framhållit tidigare (jfr prop. 1964: 108 s. 13) förutsätter jag emellertid att bolaget innan en utvidgning företas noggrant prövar de ekonomiska förutsättningarna härför ävensom säkerhetsfrågorna. I likhet med bolagets styrelse anser jag att denna expansion till viss del bör finansieras med eget kapital.

För anskaffning av teknisk utrustning och för utvidgning av verksamheten utanför Storstockholmsområdet förordar jag i likhet med styrelsen att 2,2 milj. kr. beräknas. Häri ingår då även medel för den av bolaget begärda försöksverksamheten med trådlös överföring av larmsignaler.

Bolaget har föreslagit att det erforderliga beloppet, 3 milj. kr., skall tillföras bolaget på så sätt att aktiekapitalet höjs med 1 850 000 kr. genom nyteckning av 1 850 aktier. Genom att aktierna utges till överkurs tillförs bolaget genom nyteckningen 2 250 000 kr., varav 400 000 kr. utgör överkurs, som tillförs reservfonden. Återstoden av kapitalbehovet, 750 000 kr., skall enligt förslaget tillföras bolaget såsom vederlagsfritt tillskott. Slutligen föreslår bolaget att den nu gällande statsgarantin för lån till bolaget intill 3 milj. kr. byts ut mot rörlig kredit i riksgäldskontoret intill samma belopp. Bakgrunden till sistnämnda förslag är att den löpande rörelsen under vissa delar av året kan förutses ställa akuta krav på bolagets betalningsberedskap.

Jag biträder det av bolagets styrelse framlagda förslaget om finansiering av bolagets kapitalbehov. Av beloppet, som bör anvisas för innevarande budgetår, bör 1 850 000 kr. anvisas utanför försvarets kostnadsram. Återstoden, 1 150 000 kr., bör ligga inom den bestämda ramen för försvarsutgifterna. Avdrag med 1 150 000 kr. bör därför göras i samband med den slutliga prisregleringen av försvarsutgifterna för innevarande budgetår. Vad gäller den av bolaget föreslagna rörliga krediten har denna avstyrkts av fullmäktige i riksgäldskontoret men tillstyrkts av statskontoret. För egen del finner jag övervägande skäl tala för att bolaget beviljas även den föreslagna krediten intill 3 milj. kr.

För budgetåret 1965/66 bör i enlighet härmed på tilläggsstat II under kapitalbudgeten under fonden för statens aktier anvisas ett investeringsanslag av 2 250 000 kr.

Vidare bör som vederlagsfritt tillskott till bolaget anvisas 750 000 kr. Tillskottet bör ske på följande villkor. Staten skall äga rätt till återbetalning av beloppet jämte 6 % årlig ränta ur uppkommande utdelningsbar vinst för bolaget innan utdelning får ske. Träder bolaget i likvidation innan tillskottet blivit återbetalat, skall, sedan bolagets övriga skulder blivit betalda, tillskottet jämte ränta återbetalas av bolagets tillgångar, innan någon utskiftning på aktierna får äga rum. Skulle fråga uppkomma att värdera bolagets aktier innan beloppet är återbetalat är detta givetvis att räkna som

en bolagets skuld med hela kvarstående beloppet jämte ränta. Med hänsyn till nu angivna villkor för kapitaltillskottet bör medelsanvisningen ske under fonden för låneunderstöd.

Eftersom någon vinst inte finns redovisad hos bolaget och bolagets ställning inte är sådan att utdelningsbar vinst kan påräknas uppkomma under de närmaste åren, åligger det inte bolaget att uppta ersättningsanspråket bland skulderna i den årliga balansräkningen. Anspråket synes kunna redovisas inom linjen. Det tillskjutna beloppet bör i bolagets räkenskaper upptas som en reserv för täckande av förluster.

Slutligen bör riksdagens medgivande inhämtas att bevilja rörlig kredit i riksgäldskontoret intill ett belopp av 3 milj. kr. Samtidigt bör den statliga kreditgaranti av högst 3 milj. kr., som bolaget haft möjlighet att utnyttja, dras in.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1. *dels* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 under kapitalbudgeten anvisa

a) för *Tillskott till Allmänna bevakningsaktiebolaget* under fonden för låneunderstöd ett investeringsanslag av 750 000 kr.,

b) för *Teckning av aktier i Allmänna bevakningsaktiebolaget* under fonden för statens aktier ett investeringsanslag av 2 250 000 kr.;

2. *dels* medge, att Allmänna bevakningsaktiebolaget må, efter beslut av Kungl. Maj:t, disponera en rörlig kredit i riksgäldskontoret av högst 3 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Göran Westlund

Bilaga

Beräknat kapitalbehov för sanering av Allmänna bevakningsaktiebolagets balansräkning per den 30 juni 1965

	Officiell balansräkning		Beräknad sanering		Sanerad balansräkning
			Likviditetsförändring	Resultatbelastande poster	
Tillgångar					
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Kassa och bank		28 100			28 100
Fordringar		265 200		3 700	261 500
Varulager		259 600		50 000	209 600
		552 900			499 200
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Maskiner och inventarier ..		246 900		30 000	216 900
Organisationskostnader 1964/65		538 200		538 200	—
		785 100			216 900
<i>Förlust på bolagets verksamhet</i>					
Förlust räkenskapsåret 1964/65	99 300				
Avgår: Reservfonden, in- språktagen för delvis täck- ning enl. 1965 års bolags- stämma	— 30 000	69 300		69 300	—
		1 407 300			716 100
Skulder och eget kapital					
<i>Kortfristiga skulder</i>					
Leverantörsskulder		115 400			115 400
Personalens källskattemedel		130 700			130 700
Övriga skulder		113 000		42 800	155 800
		359 100			401 900
<i>Långfristiga skulder</i>					
Checkräkningskredit (beviljad kredit 1 milj. kr.)		898 200	— 809 000		89 200
		898 200			89 200
<i>Eget kapital</i>					
Aktiekapital		150 000			
Beräknad ökning för mål- sättningen:					
Eget kapital = anlägg- ningstillg.			+ 75 000		225 000
Beräknat erforderligt till- skott av disponibelt eget kapital			+ 734 000	— 734 000	—
		1 407 300	—		716 100

Bilaga 3

SOCIALDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4
mars 1966.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE,
KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC
NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anmäler här efter de ärenden under socialdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66, dock att de under punkten 2 upptagna frågorna anmäls av statsrådet Lindström. Föredragandena anför.

DRIFTBUDGETEN

Femte huvudtiteln

A. Socialdepartementet

[1] A 3. Kommittéer m. m. Detta reservationsanslag är i gällande riksstat uppfört med 3,9 milj. kr. Därjämte fanns vid ingången av budgetåret 1965/66 en reservation av ca 236 000 kr. För detta budgetår disponeras alltså i runt tal 4,1 milj. kr. Av detta belopp har under tiden t. o. m. januari 1966 förbrukats ca 2,0 milj. kr. Det sammanlagda medelsbehovet för innevarande budgetår kan nu beräknas till ca 4,4 milj. kr. Det innebär att en ytterligare medelsanvisning av 300 000 kr. erfordras.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

C. Socialvård, nykterhetsvård m. m.

[2] C 8. Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem. Till detta ändamål har för budgetåret 1965/66 anvisats ett reservationsanslag av 500 000 kr.

Förutom anvisande av medel till statsbidrag för uppförande eller inrättande av barnhem har riksdagen sedan budgetåret 1952/53 i form av bemyndiganden för varje budgetår fastställt ett belopp varmed statsbidrag får beviljas. I samband med riksdagens beslut (prop. 1965: 43 och 52, SU 78 och 79, rskr 215 och 319) om bidrag i allmänt skatteutjämnande syfte till kommunerna fr. o. m. år 1966 avlöstes vissa speciella statsbidrag, bl. a. bidraget till uppförande eller inrättande av barnhem. Kungörelsen den 22 juni 1945 (nr 507) om statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem har upphört att gälla från utgången av år 1965. Den upphävda kungörelsen gäller dock även för tiden därefter i fråga om statsbidrag, som beviljats före den 1 januari 1966. Statsbidrag, som beviljades under tiden den 1 juli—den 31 december 1965, får utbetalas endast under förutsättning att byggnadsarbetena påbörjats före den 1 januari 1966. Kungl. Maj:t har erhållit riksdagens bemyndigande att under nämnda tid bevilja statsbidrag med högst 350 000 kr.

Anslagen under budgetåren 1961/62—1966/67 redovisas i följande sammanställning, som även upptar bemyndiganden och beviljade statsbidrag.

Budgetår	Anslag	Bemyndigande	Beviljade statsbidrag
1961/62	300 000	700 000	324 000
1962/63	515 000	700 000	—
1963/64	214 000	700 000	447 000
1964/65	583 000	700 000	240 000
1965/66	500 000	350 000	336 000
1966/67 (förslag)	250 000	—	—
	2 362 000	3 150 000	1 347 000

Ramen för bidragsgivningen under tiden den 1 juli—den 31 december 1965 fastställdes till ett belopp motsvarande hälften av de för de närmast föregående åren givna bemyndigandena, vilka som framgår av sammanställningen ej på långt när utnyttjats. Under senare hälften av år 1965 inkom emellertid till socialdepartementet ansökningar om statsbidrag till ett sammanlagt belopp, som vida översteg de för närmast föregående år beviljade bidragen. Sedan vissa ansökningar beviljats, utgjorde vid 1965 års utgång den outnyttjade delen av nämnda ram endast 14 000 kr. Emellertid fanns hos departementet ytterligare 10 ansökningar avseende bidrag med totalt ca

1,3 milj. kr. Enligt nu tillgängliga uppgifter har samtliga de med ansökningarna avsedda arbetena påbörjats före den 1 januari 1966. Vissa arbeten har slutförts eller till huvudsaklig del utförts före nämnda datum, andra arbeten har påbörjats först under de sista månaderna av år 1965, varför utgifterna för dessa i allt väsentligt faller på tiden efter den 1 januari 1966.

De speciella statsbidragen till barnhem har som förut nämnts den 1 januari 1966 avlösts av skatteutjämningsbidragen. Det synes emellertid skäligt att bidrag i viss omfattning kan beviljas även efter nämnda datum i sådana fall där arbetena dessförinnan slutförts eller utförts till huvudsaklig del. Kungl. Maj:t synes därför böra inhämta riksdagens bemyndigande att bevilja statsbidrag med, utöver tidigare medgivet belopp av 350 000 kr., ytterligare högst 300 000 kr. Med beaktande av beviljade och begärda anslag samt kvarvarande reservationer på anslaget torde medelsbehovet kunna begränsas till 150 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) medge, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem under budgetåret 1965/66 beviljas med, utöver tidigare medgivet belopp, högst 300 000 kr.;

b) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[3] 6. Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium. Till ändamålet har för budgetåret 1965/66 anvisats ett investeringsanslag av 2,1 milj. kr.

Med skrivelse den 10 februari 1964 överlämnade byggnadsstyrelsen bygghandlingar rörande till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium (SBL). Styrelsen beräknade därvid byggnadskostnaderna — exklusive vissa kostnader för yttre anläggningar — till 7,3 milj. kr. enligt prisläget den 1 juli 1963.

Genom beslut den 29 juni 1964 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att inom en total kostnadsram av 7,3 milj. kr. enligt prisläget den 1 juli 1963 utföra det i nämnda bygghandlingar redovisade byggnadsföretaget.

Byggnadsstyrelsen hemställer, att på tilläggsstat för budgetåret 1965/66 anvisas 995 000 kr. för försörjningsåtgärder vid laboratoriet samt anför.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 29 juni 1964 skall byggnadsarbetena vid

SBL utföras inom en total kostnadsram av 7,3 milj. kr. i prisläget den 1 juli 1963, varav 7,0 milj. kr. är att hänföra till husbyggnadsarbetena och 300 000 kr. till de därmed sammanhängande försörjningsåtgärderna.

I augusti 1964 beräknade styrelsen kostnadsramen för försörjningsåtgärder till 545 000 kr. i prisläget den 1 juli 1964, varav 235 000 kr. var avsedda att täcka kostnader för vissa yttre arbeten som vägar, belysning m. m. För att inte föregripa resultaten av arbetet med utbyggnadsplanen ansågs dessa arbeten dock tills vidare inte böra komma till utförande. Styrelsen hemställer nu om en höjning av den beslutade kostnadsramen för försörjningsåtgärder vid SBL från 300 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1963 till 565 000 kr. enligt prisläget den 1 april 1965. Härav föreslås 245 000 kr. få användas för utförande av en neutraliseringsanläggning, utökning av kulvertanläggning samt för täckande av vissa kostnadsökningar.

Enligt byggnadsstyrelsen behöver SBL ett betydande lokaltillskott. En lokalmässig utökning av SBL medför att motsvarande utbyggnad av försörjningsanläggningarna blir erforderlig. Dessutom har det emellertid visat sig, att vissa av de speciella anläggningar som krävs för driften vid SBL kan behöva kompletteras eller utökas även utan direkt samband med en framtida lokalökning av laboratoriet. Här åsyftas främst sådana åtgärder som komplettering och utökning av befintligt telesignals- och apparatbevakningssystem, utökning av avloppsreningsanläggningens kapacitet (alternativt ny reningsanläggning) och därmed sammanhängande åtgärder beträffande avloppsledningssystemet, erforderlig kapacitetsökning vid destruktionsanläggningar för fast, infekterat avfall samt det tekniskt svårösta problemet att avvärja luftförorening av rökgaserna från destruktionsanläggningen. Till denna kategori av åtgärder kan även hänföras iordningställande och uppsnyggning av markområdet, permanentbeläggning av hela det interna vägsystemet för att minska besvärande dammbildning, anläggning av erforderliga parkeringsplatser samt anordnande av tillfredsställande yttre belysning inom området.

Byggnadsstyrelsen anser att vissa av dessa åtgärder behöver utföras redan nu, nämligen de som berör telesignalsystemet samt iordningställandet av markområdet. Åtgärderna avseende telesignalsystemet innebär komplettering och förbättring av anläggningen i tekniska avseenden samt utökning av apparatbevakningen till större omfattning. Åtgärderna har preliminärt kostnadsberäknats till 150 000 kr. i prisläget den 1 april 1965. Åtgärderna beträffande markområdets iordningställande innebär i huvudsak permanentbeläggning av interna vägar och parkeringsplatser till en omfattning av ca 12 000 m² och komplettering av den f. n. bristfälliga yttre belysningen inom området med ca 50 ljuspunkter, vartill kommer viss uppsnyggning av området i övrigt. Dessa åtgärder har preliminärt kostnadsberäknats till 600 000 kr. i prisläget den 1 april 1965.

Projekteringen av de föreslagna åtgärderna beräknas genomförd på 4 månader. Arbetena torde kunna utföras på 6 månader.

Departementschefen

Genom beslut den 29 juli 1964 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att inom en total kostnadsram av 7,3 milj. kr. enligt prisläget den 1 juli 1963 utföra vissa till- och ombyggnadsarbeten vid statens bakteriologiska laboratorium. Arbetena omfattar förutom nybyggnad av en produktionsbyggnad och ett portvaktshus, om- och tillbyggnad av ett flertal byggnader samt utförande av vissa yttre anläggningar (försörjningsåtgärder). Arbetena sattes igång i augusti 1964 och byggnadstiden beräknas till ca 30 månader. Kostnaderna för försörjningsåtgärder beträffande produktionsbyggnaden och portvaktshuset samt om- och tillbyggnader beräknades av byggnadsstyrelsen till 300 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1963. Härutöver anmälde styrelsen ett behov av ytterligare försörjningsåtgärder, preliminärt kostnadsuppskattade till 225 000 kr.

Byggnadsstyrelsen hemställer nu, att den totala kostnadsramen för berörda försörjningsåtgärder höjs från 300 000 kr. i prisläget den 1 juli 1963 till 565 000 kr. i prisläget den 1 april 1965. Härav föreslås att 245 000 kr. — tidigare av byggnadsstyrelsen avsedda för att täcka kostnaderna för vissa yttre arbeten som vägar och belysning m. m. — får användas för utförande av en neutraliseringsanläggning (35 000 kr.) och utökning av kulvertanläggning (15 000 kr.) samt för täckande av vissa oförutsedda kostnadsökningar (195 000 kr.), vilka uppstått på grund av svårigheten att i erforderlig omfattning utrymma lokaler, som skall bli föremål för ombyggnad.

Jag har ingen erinran mot byggnadsstyrelsens förslag i denna del.

Byggnadsstyrelsens framställning i övrigt avser förbättring och utökning av befintligt telesignals- och apparatbevakningssystem samt permanentbeläggning av interna vägar och parkeringsplatser. Dessutom föreslås viss komplettering av den yttre belysningen. Preliminärt har dessa arbeten kostnadsberäknats till 750 000 kr., varav 150 000 kr. hänförs sig till arbetena med telesignals- och apparatbevakningssystemet.

Den speciella verksamheten vid laboratoriet är sådan att avbrott i produktionen medför såväl ekonomiska som andra olägenheter. Det är därför nödvändigt, att det nuvarande, i många hänseenden otillfredsställande bevakningssystemet kompletteras och förbättras. Jag förordar därför, att 150 000 kr. anvisas för ändamålet. Med hänsyn bl. a. till att föreslagna vägarbeten inte är avsedda att sättas igång förrän under nästa budgetår är jag däremot inte beredd att f. n. föreslå någon medelsanvisning för detta ändamål.

Sammanlagt bör således avrundat 400 000 kr. anvisas på tilläggsstat för angivna ändamål.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 400 000 kr.

[4] 9. **Vissa byggnadsarbeten vid Folke Bernadottehemmet i Uppsala.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 1,3 milj. kr. för uppförande av en elevpaviljong med 20 internatplatser jämte vissa lokaler för undervisning och behandling m. m. vid Folke Bernadottehemmet i Uppsala. Nybyggnaden är avsedd för rörelsehindrade elever i grundskolans högstadium.

Kommittén för akademiska sjukhusets i Uppsala utbyggande har erhållit i uppdrag att uppföra ifrågakvarande nybyggnad. Kommittén har på grundval av ett reviderat byggnadsprogram beräknat byggnadskostnaden till 2 195 000 kr. och hemställer om ett tilläggsanslag av 895 000 kr. Utrustningskostnaden, som bestrids från förslagsanslaget till driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala, beräknas av kommittén till 422 000 kr.

Byggnads- och utrustningsprogrammet har granskats av centrala sjukvårdsberedningen.

Departementschefen

Byggnaden för högstadieundervisning m. m. vid Folke Bernadottehemmet i Uppsala bör uppföras i enlighet med det av byggnadskommittén reviderade byggnadsprogrammet. Inom ramen för detta byggnadsprogram bör beaktas vissa synpunkter beträffande byggnadens inredning, som framförts vid den av centrala sjukvårdsberedningen verkställda granskningen.

I den av kommittén beräknade byggnadskostnaden ingår 100 000 kr. för viss utrustning samt 70 000 kr. för anslutningsavgift för vatten- och avloppsanläggningar. Dessa belopp bör inte belasta förevarande anslag. Den beräknade byggnadskostnaden uppgår härefter till 2 025 000 kr. Denna byggnadskostnad bör godtas. Jag tillstyrker därför att ett tilläggsanslag av 725 000 kr. anvisas för byggnadsarbetena.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Vissa byggnadsarbeten vid Folke Bernadottehemmet i Uppsala* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 725 000 kr.

[5] 10. **Utbyggande av karolinska sjukhuset.** Till ändamålet har för budgetåret 1965/66 anvisats ett investeringsanslag av 8 milj. kr., varav 500 000 kr. på tilläggsstat.

Lokal- och utrustningsprogramkommittén för karolinska sjukhuset hemställer, att på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisas avrundat 600 000 kr. till fortsatta grundläggande utredningar av teknisk natur i enlighet med följande sammanställning.

1. Inventering av befintliga huskroppars byggnadstekniska tillstånd.....	25 000
2. Grundundersökningar	50 000
3. Inventering av ledningar för avlopp och kallvattentillförsel m. m.....	50 000
4. Programutredningar i om- och tillbyggnadsfrågor samt stadsplaneutredningar..	200 000
5. Utredningar rörande kommunikations- och distributionssystem, central gasförsörjning o. d. samt teletekniska kommunikationer	160 000
6. VVS-utredningar	150 000
	635 000

För ändamålet har tidigare begärts medel, vilka anvisats på tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår (prop. 1966: 2 bil. 3, SU 18, rskr 56). Kommittén hänvisar till de i nämnda sammanhang framlagda motiveringarna och framhåller, att det är angeläget att erforderliga utredningar bedrivs kontinuerligt och skyndsamt. Därest begärda medel anvisas, räknar kommittén med att någon ytterligare medelsanvisning för ändamålet inte skall erfordras under budgetåret 1966/67.

Utöver tidigare under punkt 5 anmälda utredningar bör en utredning ske rörande sjukhusets kraftförsörjning.

Departementschefen

Som jag anfört i prop. 1966: 2 (bil. 3, SU 18, rskr 56) skall karolinska sjukhusets lokal- och utrustningsprogramkommitté bl. a. upprätta lokalprogram på grundval av de av statsmakterna godtagna riktlinjerna för den fortsatta planeringen av sjukhusets utbyggande, vilka riktlinjer i sin tur bygger på 1964 års generalplan för sjukhuset (prop. 1965: 59, SU 99, rskr. 273). Lokalprogrammets närmare utformning kan emellertid i vissa fall bero på vilka byggnadsmässiga lösningar som bör väljas. För valet härav är det väsentligt att grundläggande tekniska utredningar görs på ett tidigt stadium t. ex. beträffande grundförhållandena och befintliga byggnaders tillstånd. Vidare erfordras utredningar angående hur sjukhusets kommunikations- och distributionssystem m. m. bör utformas. I anledning av nämnda proposition har riksdagen på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisat 500 000 kr. för påbörjandet av sådana utredningar.

Programkommitténs beräkning av kostnaderna för de fortsatta utredningarna föranleder ingen erinran från min sida. Jag föreslår således, att ytterligare 600 000 kr. beräknas under förevarande investeringsanslag för nämnda ändamål.

I detta sammanhang vill jag ta upp viss fråga rörande den upprustning av karolinska sjukhuset, som byggnadsstyrelsen bedriver. I prop. 1965: 59 (SU 99, rskr 273) föreslog jag, att för påbörjandet av viss upprustning av de befintliga vårdavdelningarna vid sjukhuset för budgetåret 1965/66

skulle under förevarande investeringsanslag beräknas 2,5 milj. kr. Riksdagen biföll förslaget. Genom beslut den 3 juni 1965 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att i samråd med direktionen för karolinska sjukhuset påbörja ifrågavarande upprustning av vårdavdelningarna inom huvudkomplexet. I prop. 1966: 1 (bil. 7 s. 295) har jag vid min anmälan av nämnda anslag beräknat ett sammanlagt medelsbehov av 4,5 milj. kr. för budgetåret 1966/67, därvid jag i likhet med byggnadsstyrelsen beräknat ett medelsbehov av 1 milj. kr. för den fortsatta upprustningen av vårdavdelningarna.

Byggnadsstyrelsen har sedermera anmält, att vissa byggnadsåtgärder — nämligen påbyggnad av huvudblocket för jourrumsvåning, uppförande av en paviljong för dagvårdsavdelning vid den medicinska kliniken m. m., upprustning av hissar samt ändring av driftspänningen — för en uppskattad kostnad av sammanlagt 2,1 milj. kr. borde vidtas i samband med vårdavdelningarnas upprustning. Härutöver borde enligt byggnadsstyrelsen ske en utbyggnad i det nordöstra gårdsutrymmet samt vissa ombyggnadsåtgärder inom hudkliniken och thoraxklinikerna m. m. till en uppskattad kostnad av 3 milj. kr. Berörda åtgärder för totalt ca 5 milj. kr. bedöms vara brådskande. Sälunda räknar styrelsen med att, vid bifall till dess förslag, medelsförbrukningen för åtgärderna intill den 1 januari 1967 skulle komma att uppgå till ca 3,1 milj. kr.

Jag är inte f. n. beredd att ta ställning till byggnadsstyrelsens förslag eller föreslå någon medelsanvisning på grundval av desamma. Med hänsyn till att åtgärderna kan behöva vidtas snabbt bör emellertid Kungl. Maj:t äga besluta om deras igångsättande inom ramen för tillgängliga medel under förevarande investeringsanslag.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Utbyggande av karolinska sjukhuset* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kr.

[6] 11. **Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala.** Till ändamålet har för budgetåret 1965/66 anvisats ett investeringsanslag av 8 740 000 kr., varav 240 000 kr. på tilläggsstat.

Kommittén för akademiska sjukhusets i Uppsala utbyggande föreslår att 1 080 000 kr. anvisas för bestridande av statens andel (40 %) av kostnaderna för uppförande av en nybyggnad för sop- och smutstvättstation samt verkstadslokaler vid akademiska sjukhuset i Uppsala. En närmare redogörelse för kommitténs förslag har lämnats i prop. 1966: 1 (bil. 7 s. 298).

Departementschefen

Genom beslut tidigare denna dag har Kungl. Maj:t uppdragit åt kommittén för akademiska sjukhusets i Uppsala utbyggande att utföra projektering fram t. o. m. färdigställande av huvudhandlingar, innefattande tillför-

litlig kostnadsberäkning, av föreslagen nybyggnad för sop- och smutstvättstation samt verkstadslokaler vid akademiska sjukhuset.

Nybyggnaden skall inrymma lokaler för olika verkstäder, sopstation och smutstvättuppsamling. Vidare ingår omklädnadsrum för personal och diverse förrådsutrymmen, bl. a. för byggnadsmaterial och utrustning. Nettoytan blir ca 2 460 m². Byggnadsföretaget beräknas kosta 2,7 milj. kr., varav statens andel utgör 1 080 000 kr.

Jag har inte något att erinra mot att ifrågavarande nybyggnad uppförs. Mot bakgrunden av byggnadsföretagets speciella natur har jag inte heller funnit anledning till erinran mot de beräknade kostnaderna härför.

Det är med hänsyn till behovet av lokalerna och av en samordning med övrig byggnadsverksamhet angeläget, att byggnadsföretaget igångsätts redan under innevarande budgetår. Förslagen torde redan i föreliggande skick vara så väl genomarbetade, att byggnadsföretaget kan underställas riksdagens prövning.

Jag förordar sålunda att till ändamålet anvisas 1 080 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 1 080 000 kr.

Fonden för låneunderstöd

[7] 7 a. Lån till föreningen **Mellansjö skolhem för vissa byggnadsarbeten**. Under denna rubrik har för budgetåren 1962/63 och 1963/64 anvisats sammanlagt 960 000 kr. för uppförande av nya skollokaler vid hemmet (prop. 1962: 1 bil. 13 s. 586, SU 11, rskr 11, och prop. 1963: 1 bil. 7 s. 663, SU 5, rskr 5).

Styrelsen för föreningen Mellansjö skolhem hemställer, att föreningen beviljas ytterligare ett lån av 215 000 kr. för ifrågavarande byggnadsarbeten. Styrelsen framhåller, att arbetet med uppförandet av de nya skollokaler igångsattes hösten 1962 och avslutades våren 1964. Slutbesiktning företogs den 23 april 1964. Den av föreningen utsedda byggnadskommittén har nu redovisat ett underskott av ca 200 000 kr. samt framhållit att vissa angelägna utgifter återstår. Dessa sammanhänger till huvudsaklig del med komplettering av VVS-arbetena — beträffande vilka bristerna inte uppenbarats före garantitidens utgång — samt med dränering av skolgården. Dessa ytterligare kostnader beräknas till 15.000 kr.

Yttrande

Byggnadsstyrelsen anför, att den av olika orsaker förlängda byggnadstiden medfört att skolan färdigställts först våren 1964. Detta innebar avsevärda merkostnader för bl. a. vinterbygge. Tvist uppstod bl. a. på grund

härav med huvudentreprenören, vars sluträkning hänsköts till skiljedom. Kraven reducerades därvid från 333 000 kr. till ca 113 000 kr. I jämförelse med liknande byggnadsobjekt finner byggnadsstyrelsen trots detta kostnaderna för byggnadsföretaget mycket höga. Med hänsyn till vad som anförts och till det slutliga resultatet vill styrelsen inte motsätta sig att föreningen erhåller ytterligare lån med 215 000 kronor.

Departementschefen

Föreningen Mellansjö skolhem har av 1962 och 1963 års riksdagar beviljats ränte- och amorteringsfria lån med sammanlagt 960 000 kr. för uppförande av nya skollokaler vid hemmet. Föreningens styrelse har nu anmält, att kostnaderna överstigit det anvisade lånebeloppet med ca 210 000 kr., samt anhållit om ett ytterligare lån med 215 000 kr. för täckande av underskottet jämte vissa räntekostnader.

Av handlingarna i ärendet framgår, att fördyringen av byggnadsarbetena huvudsakligen beror på den försening av dessa som inträffat samt att föreningen genom skiljedom ålagts att betala en stor del av det aktuella beloppet. Med hänsyn härtill tillstyrker jag att föreningen beviljas ytterligare ett ränte- och amorteringsfritt lån med 210 000 kr. för uppförandet av de nämnda skollokalerna.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Lån till föreningen Mellansjö skolhem för vissa byggnadsarbeten* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 210 000 kr.

Vad föredragandena sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Håkan M. Rahm

KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott
den 4 mars 1966.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE,
KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC
NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Palme, anmäler
härefter de ärenden under kommunikationsdepartementets handläggning
som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66
och anför.

DRIFTBUDGETEN

Sjätte huvudtiteln

A. Kommunikationsdepartementet m. m.

[1] A 4. Extra utgifter. På riksstaten för innevarande budgetår har under
ifrågavarande anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 560 000 kr.
Detta belopp kan — med hänsyn till bl. a. ökade kostnader för representa-
tion och för resor till utlandet — bedömas bli otillräckligt. Belastningen
på anslaget, som vid utgången av februari 1966 utgjorde 439 000 kr., kan
för hela budgetåret 1965/66 förväntas uppgå till 610 000 kr. Ett ytterligare
medelsbehov föreligger således om 50 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Extra utgifter* på tilläggsstat II till riksstaten för
budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 50 000
kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[2] 17 b. **Förvärv av fastigheter i kvarteret Neptunus Större i Gamla stan och i kvarteret Tigern i Nedre Norrmalm i Stockholm.** *Markdelegationen* har med skrivelse den 15 december 1965 för Kungl. Maj:ts godkännande överlämnat ett mellan delegationen och Försäkringsaktiebolaget Skandia träffat avtal, enligt vilket staten i Stockholm förvärvar tomten nr 4, 5, 6, 7 och 10, tomten nr 8 samt tomten nr 9 i kvarteret Neptunus Större inom stadsdelen Gamla stan ävensom tomten nr 1, tomten nr 2 och 3 samt tomten nr 4, 5 och 6 i kvarteret Tigern inom stadsdelen Nedre Norrmalm för en köpeskilling av 34 milj. kr.

Delegationen framhåller, att förvärvet av angivna fastigheter är att se som ett led i strävandena att tillgodose behovet av centralt belägna statliga förvaltningslokaler i Stockholm. Beträffande fastigheterna uppges följande.

Tomterna inom kvarteret Neptunus Större i Gamla stan, vilka har en areal av 1 340 m², är belägna vid Mynttorget och Västerlånggatan. De förvärvade delarna av kvarteret innefattar egentligen sju byggnader, varav en — belägen vid Mynttorget — är uppförd på 1880-talet och de övriga under 1600- och 1700-talen. Byggnaderna, som är inbördes förenade genom korridorer, inrymmer i våningarna 1—5 trappor sammanlagt ca 150 kontorsrum med en lägenhetsyta av 4 840 m². I bottenvåningen finns lokaler med en yta av 580 m², därav drygt hälften eller ca 300 m² av Skandia uthyrt till butiksändamål. Samtliga av Skandia själv disponerade utrymmen i fastighetskomplexet — ca 150 rumsenheter — ställs till köparens disposition den 1 oktober 1966. Allmänt gäller att byggnaderna är i ett förhållandevis gott skick.

Tomterna i kvarteret Tigern i Nedre Norrmalm, vilka innefattar all tomtmark inom kvarteret och har en sammanlagd areal av 3 543 m², avgränsas av Fredsgatan, Drottninggatan, Jakobsgatan och Akademigränd. Byggnaderna på ifrågakvarteret får enligt delegationen bedömas såsom i det närmaste rivningsmogna och fastighetsvärdet därför betraktas som markvärde vid nybyggnad. För kvarteret föreligger en år 1956 fastställd stadsplan, enligt vilken nybyggnad innefattande en våningsyta om ca 17 500 m² ovan mark må uppföras. — Under åren 1964 och 1965 har Skandia företagit viss invändig upprustning av byggnaderna, vilket gör det möjligt att utnyttja lokalerna under ytterligare 8 å 10 år. De av Skandia för egen del disponerade lokalerna i kvarteret — ca 230 rum med en lägenhetsyta av 8 100 m² — skall under viss i avtalet närmare angiven förutsättning utrymmas under andra halvåret 1967. I kvarteret finns dessutom lokaler med en yta av ca 1 500 m², vilka i huvudsak är uthyrda för butiksändamål.

I anslutning härtill uppger delegationen, att Skandia i samband med uppgörelsen förbundit sig att utan särskild kostnad för statsverket den 1 juli 1966 friställa de av Sjukförsäkringsaktiebolaget Eir disponerade lokalerna — ca 20 rum med en yta av 700 m² — i den staten tillhöriga fastigheten i kvarteret Aurora i Gamla stan.

De genom avtalet förvärvade fastigheterna skall av staten tillträdas den 1 juli 1966, då även köpeskillingen erläggs. Avtalet skall för att bli bindande godkännas för Skandias del genom beslut av dess styrelse före den 1 april 1966 och för statens del genom beslut av Kungl. Maj:t före den 1 juli 1966.

Under återopande av vad som anförts i skrivelsen hemställer delegationen dels att nämnda avtal godkänns dels att ett anslag av 34 milj. kr. anvisas för erläggande av köpeskillingen.

Departementschefen

Det nu träffade avtalet mellan markdelegationen och Försäkringsaktiebolaget Skandia om överlåtelse till staten av vissa tomter inom kvarteret Neptunus Större vid Mynttorget och Västerlånggatan i Gamla stan och hela kvarteret Tigern vid Drottninggatan inom Nedre Norrmalm i Stockholm är att se som ett led i strävandena att i kanslihusets omgivningar genom lämpliga fastighetsförvärv tillgodose statsdepartementens och vissa med departementen nära samverkande förvaltningars behov av ytterligare lokaler för sin verksamhet. Genom avtalet erhålls ett från dessa synpunkter värdefullt tillskott av administrationsutrymmen. Med hänsyn härtill och då på grundval av gjorda värderingar köpeskillingen bedömts acceptabel föreslår jag, att medel anvisas för förvärvet. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Förvärv av fastigheter i kvarteret Neptunus Större i Gamla stan och i kvarteret Tigern i Nedre Norrmalm i Stockholm* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 34 000 000 kr.

[3] **17 c. Förvärv av fastigheter i kvarteret Milon i Gamla stan i Stockholm.** Byggnadsstyrelsen har med skrivelse den 8 februari 1966 för Kungl. Maj:ts godkännande överlämnat ett mellan styrelsen och Svenska uppfinnareföreningen den 12 november 1965 och den 8 februari 1966 träffat avtal, enligt vilket styrelsen av föreningen förvärvar tomten nr 1, 2 och tomten nr 12 i kvarteret Milon i Gamla stan i Stockholm för en köpeskillning av 1 600 000 kr.

Byggnadsstyrelsen framhåller, att staten i kvarteret Merkurius i Gamla stan, vilket ligger i kanslihusets omedelbara närhet, äger samtliga fastigheter utom tomten nr 8, vilken ägs av Allmänna änke- och pupillkassan i Sverige. För att kunna förvärva denna fastighet måste styrelsen i utbyte lämna en lämplig fastighet i Gamla stan. Möjlighet har nu yppat sig för styrelsen att av Svenska uppfinnareföreningen köpa tomten nr 12 i kvarteret Milon.

Föreningen har emellertid ställt som villkor för försäljningen, att styrelsen även förvärvar tomten nr 1, 2 i kvarteret. Byggnadsstyrelsen har med anledning härav tecknat ett köpeavtal, som innefattar båda fastigheterna. Beträffande dessa uppges följande.

Tomten nr 1, 2, som har en areal av 298 m², är belägen i hörnet av Munkbron och Stora Gråmunkegränd. Byggnaden på tomten har troligen tillkommit under 1700-talet och har tillbyggt på 1860-talet. Den är uppförd i fem våningar och inrymmer bostadslägenheter samt kontors- och butikslokaler med en sammanlagd våningsyta av 966 m². Byggnaden har under år 1965 reparerats utvändigt och i viss mån grundförstärkts, men då svåra sprickbildningar förekommer i stommen är den likväl närmast att betrakta som rivningsobjekt.

Tomten nr 12, som har en areal av 331 m², ligger i hörnet av Munkbron och Gåsgränd. Byggnaden på tomten är uppförd åren 1890—1893 i fyra våningar och inrymmer kontorslokaler med en våningsyta av 948 m² och tre bostadslägenheter med en våningsyta av 225 m². Underhållet är i vissa hänseenden eftersatt, och en del upprustningsåtgärder erfordras för att fastigheten skall kunna lämnas i utbyte mot den i kvarteret Mercurius. Byggnadsstyrelsen förhyr vissa lokaler inom fastigheten, vilket underlättar den evakuering som blir aktuell.

Enligt avtalet gäller att köpeskillingen skall erläggas kontant på tillträdesdagen, som bestämts till det kvartalsskifte som inträffar näst efter det Kungl. Maj:t godkänt avtalet. För att detta skall bli gällande krävs sådant godkännande före den 1 juni 1966.

Departementschefen

Den träffade uppgörelsen är liksom det under föregående punkt redovisade avtalet att se som ett led i strävandena att i kanslihusets omgivning genom lämpliga fastighetsförvärv tillgodose statsdepartementens och med dessa nära samverkande förvaltningsorgans behov av ytterligare lokaler för sin verksamhet. Genom här ifrågavarande förvärv tillförsäkras sig staten fastigheter, som indirekt kan utnyttjas för att fylla detta behov. Med hänsyn härtill och då köpeskillingen får anses vara rimlig är jag beredd tillstyrka, att medel anvisas för genomförande av köpet. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Förvärv av fastigheter i kvarteret Milon i Gamla stan i Stockholm* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 1 600 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Fredrik Björkman

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 mars 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler härefter ärende under finansdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II för budgetåret 1965/66 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Sjunde huvudtiteln

F. Diverse

[1] F 9. Kostnader för möblering m. m. av Haga slott. Genom beslut vid 1809—10 års riksdag överlämnade rikets ständer nyttjanderätten till Haga lustslott och park med tillhörigheter till Konungen att begagnas efter dennes eget gottfinnande.

Eders Maj:t har genom beslut den 4 januari 1966 avstått dispositionsrätten till slottsbyggnaden vid Haga tillsammans med ett lämpligt mindre område att användas som bostad för prominenta personer från utlandet, som är den svenska regeringens gäster eller som eljest anses böra åtnjuta denna förmån. De utrymmen inom byggnaden, som f. n. används till tjänstebostäder, personalmatsal m. m., skulle dock enligt beslutet fortfarande få disponeras för sådana ändamål.

Kungl. Maj:t har sedermera förklarat sig vilja mottaga Haga slott med tillhörande område. Kungl. Maj:t har vidare uppdragit åt byggnadsstyrelsen

att för avsett ändamål förvalta slottet och det tillhörande området samt att efter samråd med utrikesdepartementet svara för anskaffningen av möbler och andra lösa inventarier till slottet.

Byggnadsstyrelsen har uppgett, att kostnaderna för anskaffningen av inventarierna inte kan överblickas med säkerhet förrän en detaljerad plan för inredningen har utarbetats. Planeringen och inköpsförfarandet kan bli tämligen tidskrävande med hänsyn till uppgiftens speciella art. För att slottet skall kunna utnyttjas redan under sommaren 1966 räknar byggnadsstyrelsen med att dels genomföra en tillfällig möblering med utnyttjande av utrikesministerhotellets möbler och kristallkronor, som f. n. är lagrade och som i huvudsak täcker behovet för salongerna i Haga slott, dels påbörja anskaffningen av den utrustning som kommer att behövas i övrigt. Denna måste i huvudsak köpas. I fråga om tavlor och andra konstföremål torde det dock finnas möjlighet att i viss utsträckning erhålla depositioner från nationalmuseet. För den tillfälliga möbleringen och anskaffningen av viss kompletterande utrustning behövs enligt byggnadsstyrelsens bedömande ett belopp av 500 000 kr. Medlen förutsätts bli utnyttjade även för att täcka transportkostnader och konsultarvoden m. m.

Departementschefen

Det är önskvärt att Haga slott, som f. n. är helt omöblerat, kan sättas i stånd för sitt nya ändamål så snart som möjligt. Det bör helst kunna utnyttjas redan under instundande sommar. Jag förordar därför att slottet nu inreds i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag. Erforderliga medel härför bör anvisas redan för innevarande budgetår. Byggnadsstyrelsens kostnadsbedömning för ifrågavarande etapp av istandsättningen av slottet kan jag godta.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kostnader för möblering m. m. av Haga slott* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Hans Ohlsson

ECKLESIASTIKDEPARTEMENTET

Utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 mars 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

T. f. chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Sven-Eric Nilsson, anmäler härefter de ärenden under ecklesiastikdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Åttonde huvudtiteln

A. Ecklesiastikdepartementet m. m.

[1] A 3. Kommittéer m. m. Till kommittéer m. m. har på riksstaten för innevarande budgetår under åttonde huvudtiteln anvisats ett reservationsanslag av 5 milj. kr. Vid ingången av budgetåret fanns på anslaget en reservation av i runt tal 34 000 kr. Av det för budgetåret 1965/66 disponibla beloppet har under tiden t. o. m. februari 1966 förbrukats ca 4 115 000 kr. Den genomsnittliga förbrukningen har alltså uppgått till omkring 514 000 kr. per månad. Med hänsyn till bl. a. kostnader för vissa särskilda ändamål inom en av ecklesiastikdepartementets kommittéer anser jag det nödvändigt att för återstoden av budgetåret räkna med en högre månatlig medelsåtgång. Sammanlagt torde 2 milj. kr. utöver anvisat belopp behöva disponeras för kommittéer och utredningar genom sakkunniga under innevarande budgetår.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

D. Skolväsendet

[2] **D 51. Konstfackskolan: Avlöningar.** I gällande avlöningsstat för konstfackskolan är uppförd en förslagsvis betecknad men av Kungl. Maj:t maximerad anslagspost till övrig icke-ordinarie personal på 1 189 900 kr. Enligt beslut av Kungl. Maj:t den 30 juni 1965 får denna post överskridas med sammanlagt högst 85 000 kr. i anledning av ändrade timplaner för teckningslärarinstitutet och viss ökning av intagningen till den förberedande teckningslärarutbildningen.

Styrelsen för konstfackskolan har i skrivelse den 15 februari 1966 hemställt om medgivande att under budgetåret överskrida anslagsposten utöver det tidigare medgivna beloppet. Det ytterligare medelsbehovet har efter beaktande av vissa möjligheter till besparingar under senare delen av budgetåret slutligt beräknats till ca 500 000 kr. Härav utgör ca 330 000 kr. utgiftsökningar av automatisk natur, fördelade på kostnader för vikarier samt för avtalade arvoden för aftonundervisning m. m. De icke-automatiska merkostnaderna sammanhänger huvudsakligen med att elevintagningen vid skolan fått större omfattning än beräknat, varigenom en betydande utökning av den timarvoderade undervisningen blivit nödvändig. I viss omfattning har även vidtagits kvalitativa förstärkningar av undervisningen, för vilka medel inte begärts i samband med den ordinarie anslagsprövningen. Bl. a. har vissa åtgärder vidtagits för att åstadkomma en mera individualiserad handledning av lärarkandidaterna vid teckningslärarinstitutet.

Departementschefen

Under senare budgetår har upprepade anslagsöverskridanden med betydande belopp förekommit vid konstfackskolan. Såsom framhållits i prop. 1966: 1 (bil. 10 s. 283) pågår en översyn av undervisningens innehåll och organisation vid konstfackskolan för att anpassa denna efter arbetsmarknadens behov. Jag räknar med att de åtgärder vari denna översyn kan komma att utmynna på ett verksamt sätt skall bidra till stabilare förhållanden och därmed till en säkrare anslagsbedömning i framtiden.

En förstärkning av den kamerala organisationen vid skolan fr. o. m. budgetåret 1966/67 har aktualiserats av skolans styrelse i dess begäran om anslag för nämnda budgetår. Jag hänvisar i denna fråga till departementschefens uttalanden i prop. 1966: 1 (bil. 10 s. 284). Då det nu visat sig angeläget att skolan snarast ges resurser för en fastare intern planering och

ekonomisk förvaltning, ämnar jag i annat sammanhang denna dag föreslå Kungl. Maj:t att uppdra åt statskontoret att i samråd med skolans ledning skyndsamt överväga vilka provisoriska åtgärder i administrativt och kameralt avseende som bör kunna vidtas i avvaktan på resultatet av nyss berörda översyn. Kungl. Maj:t bör äga besluta om den provisoriska förstärkning av skolans personella resurser, som kan befinnas erforderlig.

I vad avser de överskridanden, som nu är aktuella, vill jag med hänsyn till föreliggande omständigheter föreslå att Kungl. Maj:t medger, att anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för budgetåret 1965/66 överskrids med ytterligare högst 500 000 kr.

Med hänsyn till anslagets konstruktion fordrar Kungl. Maj:ts medgivanden om anslagsöverskridanden inte någon särskild medelsanvisning av riksdagen på tilläggsstat, men riksdagen bör underrättas om att anslagsposten av här redovisade skäl kan förutses bli belastad med (85 000 + 500 000) 585 000 kr. mer än som beräknats i riksstaten.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t

dels föreslår riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att fatta beslut om personalförstärkning vid skolan i enlighet med vad jag förordat i det föregående;

dels ger riksdagen till känna vad jag anfört om merbelastning av anslaget Konstfackskolan: Avlöningar.

F. Lärarutbildning

[3] **F 20. Förskoleseminarierna: Inredning och utrustning.** Till inredning och utrustning av förskoleseminarierna har på riksstaten för innevarande budgetår under åttonde huvudtiteln anvisats ett reservationsanslag av 360 000 kr.

I skrivelse den 22 december 1965 har *skolöverstyrelsen* hemställt att ett anslag av 118 000 kr. ställs till dess förfogande för inlösen av inventarierna vid de tidigare förstatligade förskoleseminarierna i Göteborg, Norrköping och Stockholm. Av överstyrelsens framställning framgår bl. a.

Överstyrelsen anbefalldes i k. br. den 5 juni 1963 att träffa avtal med de dåvarande huvudmännen för befintliga förskoleseminarier angående de statliga förskoleseminariernas övertagande av verksamheten jämte därtill hörande lokaler och inventarier m. m.

Huvudmännen har till överstyrelsen inkommit med förslag rörande de inventarier som eventuellt skulle kunna övertas av det statliga förskoleseminariet samt uppgifter om kostnaderna för övertagandet. Sedan dessa förslag inkommit till överstyrelsen, har inventarierna värderats av en av överstyrelsen utsedd värderingsman, varvid värdet beräknats till 136 982 kr. eller i runt tal 137 000 kr.

Enligt prop. 1965: 79 beräknade departementschefen, att skolöverstyrelsen skulle kunna träffa sådan överenskommelse med de förutvarande hu-

vudmännen för förskoleseminarierna att inventarierna skulle kunna övertas av staten utan kostnad. Inga medel beräknades för ändamålet under budgetåret 1965/66.

Uppgörelse av nyss nämnd innebörd har icke kunnat uppnås med samtliga berörda huvudmän. Endast två av huvudmännen — nämligen de för förskoleseminarierna i Luleå och Örebro — (med en värderad inventarie-kostnad av 1 500 resp. 17 585 kr.) har meddelat, att staten utan kostnad får överta inventarierna.

Norrköpings stad har meddelat, att staden icke vore villig att låta staten utan kostnad överta ifrågavarande inventarier värderade till 30 700 kr. men att staden vore beredd att uthyra inventarierna till staten. Enligt överstyrelsens mening torde emellertid inventarierna böra övergå till statens egendom.

Med huvudmännen för seminarierna i Stockholm och Göteborg har avtal icke kunnat nås. Dessa förutsätter, att staten till en kostnad av 25 021 resp. 62 175 kr. övertar inventarierna.

Departementschefen

Förskoleseminarierna förställdes den 1 juli 1963. I samband härmed övertogs inventarierna vid seminarierna i Göteborg, Luleå, Norrköping, Stockholm och Örebro av staten. Då det inte har varit möjligt att — såsom skett i vissa andra fall då staten övertagit utbildningsverksamhet — med vissa av huvudmännen sluta avtal om kostnadsfritt övertagande av inventarierna, bör i enlighet med skolöverstyrelsens förslag anvisas ytterligare 118 000 kr. under förevarande anslag för att bestrida de med inlösen av inventarierna vid seminarierna i Göteborg, Norrköping och Stockholm för- enade utgifterna.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Förskoleseminarierna: Inredning och utrustning* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 118 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens utlåningsfonder

[4] **5. Allmänna studielånefonden.** Till allmänna studielånefonden har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 38 milj. kr. Den sammanlagda medelsförbrukningen har beräknats till 53 milj. kr. Skillnaden beräknades bli täckt av amorteringar under budgetåret.

Centrala studiehjälpsnämnden har i skrivelse den 2 mars 1966 hemställt att ytterligare 9 milj. kr. anvisas såsom investeringsanslag till allmänna studielånefonden för innevarande budgetår. Av handlingarna inhämtas bl. a.

att antalet låneansökningar — som av nämnden tidigare beräknats till ca 15 000 — kan väntas stiga till ca 25 000. Vidare har den kalkylerade ökningen av amorteringar till fonden enligt av postbanken lämnade uppgifter stagnerat.

Medelsförbrukningen beräknas nu av nämnden till 61 milj. kr. Genom amorteringar och återleveranser samt genom det redan beviljade investeringsanslaget beräknas 52 milj. kr. kunna täckas. Det medelsbehov, som återstår att täcka, utgör således 9 milj. kr.

Departementschefen

De studerande vid gymnasier, yrkesskolor m. fl. utbildningsanstalter har i långt större utsträckning än väntat utnyttjat studielånen som finansieringskälla. Antalet låneansökningar är betydligt större än vad centrala studiehjälpnsnämnden tidigare beräknat, varför medelsförbrukningen nu kan uppskattas till 61 milj. kr. Med hänsyn till de ökade anspråken på studielån bör, såsom centrala studiehjälpnsnämnden föreslagit, ytterligare 9 milj. kr. anvisas såsom investeringsanslag till allmänna studielånefonden.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Allmänna studielånefonden* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 9 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Brita Roempke

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 mars 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler här- efter de ärenden under jordbruksdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och anför.

DRIFTBUDGETEN

Nionde huvudtiteln

A. Jordbruksdepartementet m. m.

[1] A 5. **Kommittéer m. m.** På riksstaten för budgetåret 1965/66 är under förevarande anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag av 1 550 000 kr. Vid ingången av budgetåret fanns på anslaget en behållning av i runt tal 56 000 kr. Av det för budgetåret 1965/66 disponibla beloppet har under tiden t. o. m. januari 1966 förbrukats ca 1 454 000 kr. Den genomsnittliga förbrukningen har alltså uppgått till ca 208 000 kr. per månad. För återstoden av budgetåret räknar jag med en motsvarande månatlig medelsåtgång. Jag anser mig därför böra beräkna ett ytterligare medelsbehov av 900 000 kr. under anslaget för innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kr.

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

[2] C 9. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti. Under förevarande anslagsrubrik har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 500 000 kr. Därjämte har medgetts, att statlig kreditgaranti beviljas för lån till yttre rationalisering intill ett belopp av 38 milj. kr., för lån till inre rationalisering intill ett belopp av 26 milj. kr., för jordförvärvslån intill ett belopp av 30 milj. kr. och för driftslån intill ett belopp av 16 milj. kr. med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle ge anledning därtill, medge jämkning i angivna fördelning.

Lantbruksstyrelsen hemställer, att ramarna för statlig kreditgaranti avseende lån till yttre och inre rationalisering utökas med 3 resp. 8 milj. kr. för innevarande budgetår enligt beräkning av medelsbehovet som följer av efterföljande sammanställning (milj. kr.).

Ändamål	Beviljade belopp	Behov för inneliggande ansökningar	Beräknat behov för kommande ansökningar	Behov för hela budgetåret	Fastställd ram	Förslag
a) yttre rationalisering	16,9	8,6	16,2	41,7	38,0	41,0
b) inre rationalisering	16,5	10,7	10,2	37,4	26,0	34,0

Departementschefen

Då tillgång till kapital är av avgörande betydelse för jordbrukets rationalisering anser jag det vara angeläget att ramarna för statliga kreditgarantier för jordbrukets yttre och inre rationalisering vidgas. Det synes dock vara tillräckligt att utöka de båda ramarna med 3 resp. 5 milj. kr.

Jag hemställer därför att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att medge att under budgetåret 1965/66 ytterligare statlig kreditgaranti beviljas för lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 3 000 000 kr. och för lån till inre rationalisering intill ett belopp av 5 000 000 kr. med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena ger anledning därtill, medge jämkning i angivna fördelning.

F. Forskning och undervisning på jordbrukets och trädgårdsnäringens område

[3] F 8. Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m. För budgetåret 1965/66 är på riksstaten under förevarande anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag av 1,8 milj. kr. Av detta belopp disponeras 1,5 milj. kr. av utrustningsnämnden för universitet och högskolor för i en särskild utrustningsplan upptagna ändamål. Återstående 300 000 kr. dispo-

neras av byggnadsstyrelsen för ändamål, som redovisas i en särskild inredningsplan. Nämnden och styrelsen äger inom ramen för tillgängliga medel — oavsett i utrustnings- och inredningsplanerna för objekten beräknad medelsförbrukning — bestrida kostnader för utrustning resp. inredning av de i vederbörande plan upptagna objekten intill högst det belopp, som för varje objekt anges som kostnadsram.

Byggnadsstyrelsen hemställer att 75 000 kr. anvisas på tilläggsstat för budgetåret 1965/66 för vissa mindre inredningsobjekt. Styrelsen anför att den i sin anslagsframställning avseende budgetåret 1966/67 begärt medel för inredningsobjekt som föranletts av nybyggnader eller större ombyggnadsarbeten. För inredningar till följd av mindre ombyggnadsarbeten eller avseende provisoriska lokaler m. m. har särskilda medel ej begärts. Enligt styrelsen medför det ett betydande administrativt merarbete att även för mindre inredningsobjekt begära medel i varje särskilt fall.

Följande inredningsobjekt av sistnämnda slag anger styrelsen som aktuella under återstående del av budgetåret 1965/66.

Lantbrukshögskolan, Ultuna

Räknesal ..... 3 250 kr.

Lantbrukshögskolan, Alnarp

Institutionen för frukt- och bärödling ..... 29 750 kr.

Provisoriska lokaler för institutionen för växtpatologi ..... 7 500 kr.

Alnarpsinstitutet

Kemiskt-bakteriologiska laboratoriet ..... 34 500 kr.

Byggnadsstyrelsen föreslår i en särskild framställning rörande uppförande för lantbrukshögskolans räkning av djurstallar, torkanläggning för grovfoder m. m. vid egendomen Kungsängen inom Ultunaområdet, vilket projekt skall närmare beröras under anslaget Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m., att anskaffningen av utrustning för torkanläggningen skall omhändershas av högskolan och att härför erforderliga medel, 700 000 kr., ställs till högskolans förfogande. Den utrustning som det här är fråga om utgörs av torksystem, brikettmaskin, vågar och lagerutrustning m. m.

Styrelsen för Alnarpsinstitutet hemställer om anslag på 134 000 kr. för inredning och utrustning till restaurangen vid institutet.

Styrelsen erinrar att om- och tillbyggnaden av restaurangen väntas bli avslutad under budgetåret 1965/66. Den inredning och utrustning som f. n. finns vid restaurangen är gammal och försliten. Den är dessutom otillräcklig när utbyggnaden tas i bruk. Kostnaden för nyanskaffning beräknar styrelsen till 134 000 kr.

Lokal- och utrustningsprogramkommittén för jordbrukets högskolor, som anlitat experter hos utrustningsnämnden för universitet och högskolor för granskning av institutsstyrelsens förslag, tillstyrker detta. Enligt kommit-

téns mening bör upphandlingen av inredningen och utrustningen ske genom utrustningsnämndens försorg.

Departementschefen

Såsom byggnadsstyrelsen föreslagit bör möjlighet skapas att för oförutsedda inredningsföretag som är av begränsad omfattning samt av brådskande natur anvisa medel utan riksdagens hörande i varje särskilt fall. I inredningsplanen bör därför införas en särskild kostnadsram, delram, för oförutsedda mindre inredningsprojekt, vilken för budgetåret 1965/66 bör upptas med 75 000 kr.

Det av styrelsen för Alnarpsinstitutet avgivna förslaget i fråga om inredning och utrustning vid restaurangen vid institutet har inte gett mig anledning till erinran. Utrustningsnämnden för universitet och högskolor bör alltså erhålla i uppdrag att handha denna anskaffning. Objektet bör upptas i utrustningsplanen med en definitiv kostnadsram av 134 000 kr.

Enligt vad jag under hand inhämtat från byggnadsstyrelsen och utrustningsnämnden erfordras under budgetåret 1965/66 inga ytterligare medelsanvisningar till följd av de ovannämnda objekten. Finansieringen av objekten bör sålunda ske på så sätt att styrelsen resp. nämnden erhåller medgivande att anlita för myndigheten tillgängliga medel under förevarande anslag för att under innevarande budgetår bestrida uppkommande kostnader intill högst det belopp, som angetts som kostnadsram för vart och ett av objekten.

Jag avser att i det följande — under anslaget Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. — föreslå uppförande inom Ultunaområdet av bl. a. en torkanläggning för grovfoder avsedd för lantbrukshögskolans behov. Anskaffningen, som omfattar torksystem, brikettmaskiner, vågar, lagerutrustning m. m., bör handhas av högskolan. Jag förutsätter att erforderligt samråd därvid sker med utrustningsnämnden. Jag beräknar 700 000 kr. för ifrågavarande ändamål.

Jag hemställer med anledning av vad ovan anförts, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens affärsverksfonder

E. Domänverket

[3] 3. Byggnadsarbeten m. m. vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar. *Styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställer att för återuppförande av ladugården vid Wiads jordbruksegendom anvisas på tilläggsstat för budgetåret 1965/66 ett belopp av 905 000 kr., varav 800 000 kr. bör ställas till domänstyrelsens och 105 000 kr. till högskolans förfogande.

Styrelsen har i förevarande ärende anfört bl. a. Ladugården vid Wiad inrymmer bl. a. den nötkreatursbesättning som disponeras av försöksavdelningen vid institutionen för husdjursförädling vid lantbrukshögskolan. Ladugården eldhärjades i mars 1965, varvid hela överbyggnaden av trä i tre våningar totalförstördes. Överbyggnaden inrymde bl. a. torkanordningar för hö och spannmål, lagerutrymmen samt speciella försöksanordningar för uppvägning och utfodring. Samtliga förråd av foder och strö samt inventarier m. m. gick förlorade. Besättningen uppgick vid brandtillfället till 169 djur, varav alla så när som på nio djur överlevde branden.

Genom beslut den 23 april 1965 medgav Kungl. Maj:t att högst 800 000 kr. skulle få disponeras av högskolestyrelsen för återuppförande av ladugården. Beloppet skulle förskottsvis utgå ur domänverkets markfond. Den av styrelsen nu framlagda redovisningen av samtliga kostnader för återupbyggnaden av ladugården slutar på 977 000 kr. Redovisningen upptar kostnader för omedelbara åtgärder efter branden med 52 000 kr., kostnader för återanskaffning av förstörd utrustning med 244 000 kr., samt kostnader för ersättningsanskaffning av förstörda förråd och förlorade djur med 168 000 kr. Av de nämnda utgifterna har 72 000 betalats med medel från Wiads jordbruksegendom. Det återstående beloppet utgör följaktligen 905 000 kr.

Domänstyrelsen anför i yttrande över högskolestyrelsens framställning att de ur markfonden förskottsvis utbetalade medlen snarast bör återföras till fonden.

Departementschefen

Genom den brandolycka som inträffade i mars 1965 eldhärjades ladugården vid Wiads lantbruksegendom, varvid träöverbyggnaden på ladugården samt utrustning och inventarier förstördes. Vid en efter branden gjord beräkning uppskattade lantbrukshögskolan kostnaderna för återuppygg-

nad av ladugården samt för återanskaffning av utrustning och inventarier till 866 000 kr. Med hänsyn till angelägenheten av att ladugården snarast åter blev fullt användbar medgav Kungl. Maj:t genom beslut den 23 april 1965 att 800 000 kr. fick disponeras av högskolestyrelsen för att utföra påbyggnad av ladugården och ersätta förlorade inventarier m. m. Samtidigt föreskrevs att beloppet förskottsvis fick utgå ur domänverkets markfond.

Sedan högskolestyrelsen nu avgett en slutlig redovisning av kostnaderna för att sätta ladugården i stånd bör en slutlig medelsanvisning ske. Av den sammanlagda kostnaden på 977 000 kr. ersätts 72 000 kr. av Wiads jordbruksegendom. För den återstående delen, 905 000 kr., beräknar jag medel under förevarande anslag. Av beloppet skall markfonden gottgöras med 800 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten m. m. vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 905 000 kr.

Statens allmänna fastighetsfond

[4] 26. **Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.** Kungl. Maj:t ställde genom beslut den 29 april 1965 förevarande investeringsanslag av 2 390 000 kr. till byggnadsstyrelsens förfogande för budgetåret 1965/66 att disponeras i enlighet med en investeringsplan, som för de i planen ingående byggnadsobjekten upptog av riksdagen godkända kostnadsramar.

Byggnadsstyrelsen hemställer att för uppförande för lantbrukshögskolans räkning av kontorshus, maskinhall och torkanläggning vid egendomen Kungsängen inom Ultunaområdet anvisas på tilläggsstat för budgetåret 1965/66 1,1 milj. kr.

Styrelsen anför att lokalprogramkommittén för lantbrukshögskolan m. m. hos styrelsen har hemställt om utarbetande av byggnadsprogram för djurstallar samt kontors- och laboratorieutrymmen m. m. avsedda för dels försöksavdelningarna för nötkreatur och får samt för svin vid institutionen för husdjurens utfodring och vård, dels högskolans lantbruksförvaltning. Stallarna för får och svin avses bli förlagda till egendomen Lövsta och övriga byggnader till egendomen Kungsängen inom Ultunaområdet. Styrelsen har för upprättande av byggnadsprogram tillsatt en särskild arbetsgrupp bestående av representanter för styrelsen, högskolan och statens lantbruksbyggnadsförsök. Arbetsgruppen har speciellt bearbetat programmaterialet för kontorsbyggnad, maskinhall och torkanläggning för grovfoder vid Kungsängen och hos ett antal företag infordrat anbud beträffande dessa bygg-

nader. Avsikten är att projekteringen skall utföras genom den blivande entreprenörens försorg. På grundval av inkomna anbud beräknar styrelsen kostnaden för de tre nämnda byggnaderna till 2,3 milj. kr., varav 700 000 kr. avser utrustning för torkanläggningen. Av beloppet erfordras 1,1 milj. kr. redan under budgetåret 1965/66 och återstoden, 1,2 milj. kr., under budgetåret 1966/67. Byggnadsverksamheten kan påbörjas våren 1966 och beräknas pågå sex månader.

I den för innevarande budgetår beräknade medelsåtgången, 1,1 milj. kr., har styrelsen medräknat kostnaderna för torksystem, brikettmaskin och annan utrustning för torkanläggningen för grovfoder. Dessa kostnader uppgår till sammanlagt 700 000 kr. Styrelsen föreslår att utrustningen anskaffas av högskolan och att erforderliga medel härför ställs till högskolans förfogande.

Departementschefen

Förevarande byggnadsprojekt, som närmare redovisats i det föregående, omfattar kontorshus, maskinhall och torkanläggning vid egendomen Kungsängen inom Ultunaområdet och är avsett för lantbruksförvaltningen vid lantbrukshögskolan samt försöksavdelningarna för nötkreatur, får och svin vid högskolans institution för husdjurens utfodring och vård. Den beredning som skett av projektet med anbudsinfordran från leverantörer innefattande såväl projektering som uppförande av byggnaderna finner jag ändamålsenlig och ägnad att minska kostnaderna. Detta förfarande, som även torde bidra till att reducera planerings- och byggnadstiderna, finner jag böra tillämpas vid utbyggnad av högskolan även framdeles i de fall, där projekten är av sådan beskaffenhet att de lämpar sig för dylik handläggning. Mot den redovisade kostnadsberäkningen, 1,6 milj. kr. enligt prisläget den 1 januari 1966, har jag inget att erinra. Objektet bör med nämnda kostnadsram upptas i investeringsplanen. Någon ytterligare medelsanvisning för budgetåret 1965/66 till följd av förevarande byggnadsprojekt torde inte vara erforderlig. Med hänsyn till de konjunkturpolitiska åtgärder som nu måste vidtas är det mycket sannolikt att ifrågavarande byggnadsarbeten inte kan bedrivas under sommarmånaderna 1966.

Under anslaget Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m. har jag föreslagit en ökad medelsanvisning av 700 000 kr. till utrustning av den ovannämnda torkanläggningen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att godkänna vad jag i det föregående förordat angående bestridande av kostnaderna för kontorshus, maskinhall och torkanläggning vid Kungsängen för lantbrukshögskolan, Ultuna.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

J. Sahlstedt

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 mars 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, anmäler härefter de ärenden under handelsdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och anför.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[2] 29. Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt. För att täcka kostnaderna för en nybyggnad för Chalmers provningsanstalt, vilken i mars 1964 kostnadsberäknades till ca 2,1 milj. kr., har under anslagspunkten hittills anvisats investeringsanslag av sammanlagt 2 135 000 kr. (prop. 1965: 1 bil. 12 s. 200).

Byggnaden har färdigställts i början av år 1966. På grund av automatiska kostnadsstegringar beräknas kostnadsramen i prisläget den 1 april 1965 uppgå till 2 230 000 kr. Tilläggsanslag av 95 000 kr. bör anvisas under innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 95 000 kr.

[3] 29 a. Nybyggnad för kavitationslaboratorium vid statens skeppsprovninganstalt. Vid 1965 års riksdag fattades beslut om att inrätta ett kavita-

tionslaboratorium vid statens skeppsprovninganstalt i Göteborg (prop. 1965: 1 bil. 12 s. 86, SU 10, rskr 10). Kostnaderna för själva laboratoriet med utrustning och instrument beräknades till 3,5 milj. kr. Härav anvisades på driftbudgeten för budgetåret 1965/66 2,3 milj. kr. Förslag om anvisning av ytterligare 1,2 milj. kr. för budgetåret 1966/67 har lagts fram (prop. 1966: 1 bil. 12 s. 83).

Kostnaden för en nybyggnad för kavitationslaboratoriet uppskattades i oktober 1964 till 1,7 milj. kr., exklusive kostnader för vissa yttre arbeten m. m. *Byggnadsstyrelsen* (skr. 14/2 1966) har nu på grundval av huvudhandlingar kostnadsberäknat byggnaden till 2 050 000 kr. jämte försörjningsåtgärder 200 000 kr., allt i prisläget den 1 april 1965. Byggnaden avses ligga i omedelbar anslutning till anstaltens nuvarande kontorsbyggnad och föranleder viss ombyggnad av denna. Kostnadsökningen i förhållande till det ursprungligen angivna beloppet för nybyggnaden beror utöver automatiska kostnadsstegringar huvudsakligen på att tidigare inte medtagits kostnader för ställverk och transformatorer. Härutöver har vissa andra arbeten tillkommit bl. a. på grund av att byggnadens volym, sedan utrymmesbehovet för utrustningen kunnat fastställas, måste ökas med ca 20 %. Byggnadsarbetena avses kunna sättas igång sommaren 1966. Färdigställandet av nybyggnaden skulle därmed kunna anpassas till leveransen av den nya kavitationstanken under våren 1967.

Jag finner den redovisade kostnadsfördyringen anmärkningsvärd men vill inte motsätta mig att byggnadsstyrelsens kostnadsberäkning godtas. Till ändamålet bör nu anvisas 1,6 milj. kr. på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1965/66. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Nybyggnad för kavitationslaboratorium vid statens skeppsprovninganstalt* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 1 600 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Fredrik Denecke

INRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 mars 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIK NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Johansson, och statsrådet Lundkvist anmäler härefter de ärenden under inrikesdepartementets handläggning som angår utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66, varvid departementschefen anmäler de under punkterna 1 och 2 upptagna frågorna och statsrådet Lundkvist den under punkten 3 upptagna frågan.

DRIFTBUDGETEN

Elfte huvudtiteln

A. Inrikesdepartementet m. m.

[1] A 4. Kommittéer m. m. På riksstaten för innevarande budgetår har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag av 2,9 milj. kr. Behållningen på anslaget vid utgången av budgetåret 1964/65 uppgick till endast 26 800 kr. Under tiden t. o. m. januari 1966 har av anslaget förbrukats ca 1,5 milj. kr., vartill bör läggas inte reglerade utgifter på 250 000 kr. Det återstående beloppet, ca 1,2 milj. kr., kan inte beräknas räcka till för att täcka kostnaderna under resten av budgetåret för den omfattande utredningsverksamhet som pågår inom inrikesdepartementets område. Jag räknar med ett ytterligare medelsbehov av 500 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen
att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat II till riksstaten
för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av
500 000 kr.

C. Arbetsmarknaden m. m.

[2] C 10. Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl. Under denna rubrik har på riksstaten för budgetåret 1965/66 uppförts ett reservationsanslag av 135 milj. kr., därav förslagsvis 30 milj. kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Arbetsmarknadsstyrelsen hemställer att ytterligare 25 milj. kr. anvisas för budgetåret 1965/66 på tilläggsstat. Styrelsen anför att behovet av beredskapsarbeten för handikappade under innevarande budgetår har visat sig större än förut. Den tidiga vintern har påverkat denna utveckling men det är också en bestämd tendens på längre sikt att sysselsättningsbehovet för olika handikappade kategorier (särskilt alkoholskadade, kriminal-, ungdoms- och mentalvårdsklientel samt psykiskt utvecklingsstörda över huvud taget) ökar ständigt. Önskemål framförs också från kriminalvårdsstyrelsen, socialstyrelsen och medicinalstyrelsen samt styrelsens arbetsvårdsbyrå om att utöka beredskapsarbetena för olika handikappade. Dessa önskemål baseras på de goda erfarenheterna av hittillsvarande verksamhet.

En utökning av arbetena för handikappade har sålunda måst ske både på grund av den långsiktiga utvecklingen av behovet och den mera säsongmässigt betingade sysselsättningssituationen. I sistnämnda hänseende befarar styrelsen att en sen vår kan komma att ytterligare öka påfrestningarna på anslagstillgångarna.

De medel som under anslaget anvisats för beredskapsarbeten kommer därför inte att räcka till för att någorlunda tillgodose de handikappades sysselsättningsbehov. Medelsförbrukningen för övriga under anslaget avsedda ändamål (arkivarbeten, näringshjälp) kommer inte att gå ned i förhållande till vad som beräknats utan visar snarast en tendens att öka ytterligare. Det ytterligare medelsbehovet för beredskapsarbeten kan sålunda inte tillgodoses genom att disponera om medel.

Departementschefen

För beredskapsarbeten för handikappade har på riksstatsanslaget för innevarande budgetår beräknats 100 milj. kr. Beloppet medger att arbetena kan bedrivas i ungefär samma omfattning som under budgetåret 1964/65. Dessa arbeten har visat sig mycket användbara inte minst vid utslussning till den öppna arbetsmarknaden av personer som tagits in på olika typer av vårdanstalter. I den proposition angående riktlinjer för arbetsmarknads-

politiken, m. m. som jag har anmält tidigare denna dag har jag anfört att jag anser det vara angeläget att beredskapsarbetena för handikappade utökas och om möjligt differentieras ytterligare.

De ogynnsamma väderleksförhållandena under vintern har lett till ökat behov av sysselsättningsmöjligheter av detta slag samt till att pågående arbeten inte kan avvecklas förrän vid en något senare tidpunkt under våren än som har beräknats.

Av dessa skäl anser jag mig böra biträda arbetsmarknadsstyrelsens framställning om ytterligare medel till beredskapsarbeten för handikappade under innevarande budgetår. I likhet med styrelsen beräknar jag behovet av anslagsförstärkning till 25 milj. kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl.* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 000 kr., därav 15 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[3] 38. **Vissa byggnadsarbeten vid statens civilförvarsskola i Rosersberg.** Något anslag för detta ändamål är inte uppfört på riksstaten för innevarande budgetår.

Byggnadsstyrelsen föreslår i samråd med civilförvarsstyrelsen att en garageanläggning uppförs för statens civilförvarsskola i Rosersberg. Byggnadsföretaget omfattar förutom varm- och kallgarage också smörj- och spohall, motorverkstad, lektionssal, förråd och vissa yttre arbeten. Byggnadsstyrelsen beräknar kostnaderna i prisläget den 1 april 1965 till 4 230 000 kr., varav byggnadskostnad 2 530 000 kr., VVS-kostnad 939 000 kr., elkostnad 206 000 kr. samt kostnader för projektering och administration 555 000 kr. Beträffande byggnadsobjektets placering har styrelsen följt en preliminär dispositionsplan över byggnadsområdet som numera finns uppgjord.

Föredraganden

Byggnadsstyrelsens framställning grundas på Kungl. Maj:ts uppdrag den 20 mars 1964 att projektera en nybyggnad för garage och motorverkstad m. m. för civilförvarsskolan i Rosersberg enligt ett förslag till byggnadsprogram, som styrelsen upprättat i samråd med civilförvarsstyrelsen. I

programmet ingår erforderliga utrymmen för vård och underhåll av fordonsbeståndet vid skolan och för utbildning av fordonspersonal m. m. Civilförsvvarsskolan förfogar över ca 100 motorfordon och motorredskap för utbildningen av undsättningskårer och befälspersonal. De byggnader som f. n. används till uppställningsplatser för fordonen och till verkstadsutrymmen är bristfälliga och otillräckliga. Någon renovering av de nuvarande lokalerna är inte tänkbar. Statskontoret har i remissyttrande över förslaget till byggnadsprogram framhållit, att lokalerna snarast borde ersättas med mera ändamålsenliga utrymmen. Med hänsyn till fordonsbeståndets höga värde och rimliga krav på rationell vård fann statskontoret det vara ofrånkomligt att en nybyggnad uppförs för vården och underhållet av fordonen. Också möjligheterna att bedriva utbildning i fordonstjänst är f. n. mindre goda. Jag vill med hänsyn till dessa omständigheter biträda förslaget om att en garage- och verkstadsbyggnad med lektionsutrymmen uppförs vid Rosersbergsskolan.

För ifrågavarande byggnadsarbeten har enligt förslag i prop. 1965: 22 (s. 17) avsatts ett belopp av 2,8 milj. kr. av kostnadsramen för civilförsvaret för budgetåret 1965/66. De nu beräknade kostnaderna, 4 230 000 kr., överstiger väsentligt de tidigare beräknade. Med hänsyn till att civilförsvarets kostnader i princip bör hålla sig inom fastställda kostnadsramar finner jag det vara angeläget, att byggnadsföretaget om möjligt begränsas i en första etapp till arbeten som i stort håller sig inom beräknade belopp. Enligt vad jag inhämtat är det mest angeläget att först ställa i ordning erforderliga lokaler för varmuppställning av fordon och för verkstads- och utbildningsändamål, medan planerat kallgarage och del av varmgaraget skulle kunna skjutas till en senare tidpunkt. Detta bedöms vara möjligt utan att utbildningen hindras eller vården av fordonsbeståndet eftersätts. Byggnadsstyrelsen har beräknat kostnaderna för ett sådant begränsat byggnadsprogram till 3 250 000 kr. En eventuell senare tillbyggnad av varm- och kallgarage anser styrelsen, med hänsyn till det byggnadssätt som används, kunna genomföras utan att nämnvärda merkostnader behöver uppkomma. Med hänsyn till angelägenheten av att byggnadsarbetena påbörjas så snart som möjligt föreslår jag, att för ändamålet anvisas 3 250 000 kr. på tilläggsstat för budgetåret 1965/66. Om beloppet skulle visa sig inte kunna rymmas inom kostnadsramen för civilförsvaret för nämnda budgetår vid den slutliga regleringen av denna, bör överskjutande del avräknas mot ramen för budgetåret 1967/68.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Vissa byggnadsarbeten vid statens civilförsvvarsskola i Rosersberg* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa ett investeringsanslag av 3 250 000 kr.

Vad föredragandena sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Stina Wahlström

AVSKRIVNING AV NYA KAPITALINVESTERINGAR

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 mars 1966.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQUIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler härefter fråga om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 och anför.

Under innevarande budgetår har begärts investeringsanslag dels på tilläggsstat I till gällande riksstat, dels på tilläggsstat II. I enlighet med de principer som hittills tillämpats bör nu, då avskrivningsbehovet för de olika investeringarna kan överblickas, förslag om erforderliga avskrivningsanslag föreläggas riksdagen. Skulle nya avskrivningsbehov uppkomma eller ändring ske i de till grund för här beräknade avskrivningar liggande förhållandena förutsätter jag, att vederbörliga tillägg och jämkningar vidtas av riksdagen.

Statens allmänna fastighetsfond. Enligt gällande regler för avskrivning av investeringar i allmänna fastighetsfonden utgör grundavskrivning vid nybyggnader för ämbetsverk 25 % av anläggningskostnaden och vid nybyggnader för kriminalvården, sjukhus, forskningsinstitut och skolor 50 %. Kostnader för markförvärv avskrivs inte.

Med tillämpning av dessa grunder bör avskrivningsanslag på tilläggsstat uppföras i enlighet med följande sammanställning.

Anslag	Investering kr.	Avskrivning kr.
Socialdepartementet:		
Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium	400 000	200 000
Vissa byggnadsarbeten vid Folke Bernadottehemmet i Uppsala	725 000	363 000
Utbyggande av karolinska sjukhuset	1 100 000	550 000

Anslag	Investering kr.	Avskrivning kr.
Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala	1 320 000	660 000
Kommunikationsdepartementet:		
Förvärv av viss fastighet inom stadsdelen Lilla Essingen i Stockholm	23 000 000	4 250 000
Förvärv av fastigheter i kvarteret Neptunus Större i Gamla stan och i kvarteret Tigern i Nedre Norrmalm i Stockholm	34 000 000	9 000 000
Förvärv av fastigheter i kvarteret Milon i Gamla stan i Stockholm	1 600 000	500 000
Handelsdepartementet:		
Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt	95 000	48 000
Nybyggnad för kavitationslaboratorium vid statens skeppsprovingsanstalt	1 600 000	800 000
Inrikesdepartementet:		
Vissa byggnadsarbeten vid statens civilförvarsskola i Rosersberg	3 250 000	1 625 000

I anslagen till förvärv av fastigheter inom Lilla Essingen samt i kvarteren Neptunus Större och Tigern ingår markförvärv med 8 resp. 25 milj. kr. Byggnadsvärdet för den förstnämnda fastigheten uppgår till 17 milj. kr. och bör skrivas av med 25 %, medan byggnadsvärdet för de sistnämnda bör skrivas av med 100 %, eller med 9 milj. kr. Beträffande kvarteret Milon avser 1,1 milj. kr. markförvärv medan återstående belopp bör skrivas av helt.

Försvarets fonder. För investeringar i försvarets fastighetsfond skall enligt gällande regler avskrivningsbehovet beräknas schablonmässigt till 50 % av investeringen i kasernbyggnaders delfond, medan total avskrivning tillämpas för befästningars delfond. Kostnader för markförvärv avskrivs inte.

På tilläggsstat II har för inlösen av soldathemsbyggnad vid Svea livgarde under kasernbyggnaders delfond upptagits ett investeringsanslag av 220 000 kr. Avskrivningsanslaget bör beräknas till 110 000 kr. Under befästningars delfond har uppförts ett investeringsanslag av 500 000 kr. för flyttning av vissa förråd från Järvafältet. Avskrivningen beräknas till 100 % och avskrivningsanslaget tas alltså upp med 500 000 kr.

Fonden för låneunderstöd. För tillskott till Allmänna bevakningsaktiebolaget har på tilläggsstat II uppförts ett investeringsanslag av 750 000 kr., vilket bör skrivas av helt. Vidare har på tilläggsstat II begärts ett anslag till lån till föreningen Mellansjö skolhem för vissa byggnadsarbeten. Då lånet

skall vara ränte- och amorteringsfritt bör anslaget avskrivas med 100 % och avskrivningsanslaget följaktligen upptas med 210 000 kr.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att till *Avskrivning av nya kapitalinvesteringar* i härefter angivna fonder på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 anvisa följande reservationsanslag, nämligen

Statens allmänna fastighetsfond

Socialdepartementet:

<i>Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium . . . . .</i>	200 000
<i>Vissa byggnadsarbeten vid Folke Bernadottehemmet i Uppsala . . . . .</i>	363 000
<i>Utbyggande av karolinska sjukhuset . . . . .</i>	550 000
<i>Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala . . . . .</i>	660 000

Kommunikationsdepartementet:

<i>Förvärv av viss fastighet inom stadsdelen Lilla Essingen i Stockholm . . . . .</i>	4 250 000
<i>Förvärv av fastigheter i kvarteret Neptunus Större i Gamla stan och i kvarteret Tigern i Nedre Norrmalm i Stockholm . . . . .</i>	9 000 000
<i>Förvärv av fastigheter i kvarteret Milon i Gamla stan i Stockholm . . . . .</i>	500 000

Handelsdepartementet:

<i>Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt . . . . .</i>	48 000
<i>Nybyggnad för kavitationslaboratorium vid statens skeppsprovninganstalt . . . . .</i>	800 000

Inrikesdepartementet:

<i>Vissa byggnadsarbeten vid statens civilförsvarskola i Rosersberg . . . . .</i>	1 625 000
---	-----------

Försvarets fonder

Försvarsdepartementet:

Försvarets fastighetsfond:

Kasernbyggnaders delfond:

<i>Inlösen av soldathemsbyggnad vid Svea livgarde . . . . .</i>	110 000
---	---------

*Befästningars delfond:**Flyttning av vissa förråd från Järvafältet* 500 000**Fonden för låneunderstöd****Försvarsdepartementet:***Tillskott till Allmänna bevakningsaktiebolaget* ..... 750 000**Socialdepartementet:***Lån till föreningen Mellansjö skolhem för vissa byggnadsarbeten* 210 000

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Hans Ohlsson

Bilaga 11

STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 4 mars
1966.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ÄSPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler härefter fråga om medel för budgetåret 1965/66 till reparations- och underhållskostnader m. m. under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond samt anför.

Reparations- och underhållskostnader m. m. under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond. Under rubriken reparations- och underhållskostnader m. m. har på denna delfond för budgetåret 1965/66 anvisats sammanlagt 37 890 000 kr. Härav har för anordnande av tjänstelokaler m. m. beräknats 6 milj. kr.

I skrivelse den 8 februari 1966 har *byggnadsstyrelsen* hemställt, att för anordnande av tjänstelokaler m. m. skall på tilläggsstat för budgetåret 1965/66 under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond anvisas ytterligare 8 milj. kr.

Styrelsen har därvid anført, att behovet av arbeten av denna art väsentligt överstigit de beräkningar som gjordes när anslagsframställningen för innevarande budgetår avgavs. Det starkt ökade lokalbehovet för olika statliga verksamhetsgrenar medför enligt byggnadsstyrelsen fortlöpande krav på ändringsarbeten för att bättre kunna utnyttja befintliga lokaler samt provisoriska åtgärder för att lösa lokalfrågorna. För budgetåret anvisade medel har helt förbrukats. Trots försök att bringa ned kraven på arbeten genom inskränkningar i anmälda behov och senareläggning till kommande budgetår av vissa projekt finner styrelsen ytterligare 8 milj. kr. erfordras.

Departementschefen

Till anordnande av tjänstelokaler m. m. har beräknats medel för att lokalproblem, som uppstår under löpande budgetår, skall kunna lösas ge-

nom ändrings- och ombyggnadsarbeten, inredning av vindar m. m. Genom de ökade svårigheterna att inom befintliga byggnader tillgodose de akuta lokalbehoven har i allt flera fall kostnader för uppförande av baracker och paviljonger bestritts från de under resp. delfonder uppförda anslagsposterna till reparations- och underhållsarbeten m. m. Därvid har de medel som beräknats till anordnande av tjänstelokaler m. m. tagits i anspråk för de mest brådskande och oförutsedda projekten.

Enligt byggnadsstyrelsens framställning har de medel som beräknats för detta ändamål helt disponerats. Styrelsens uppskattning av det ytterligare medelsbehovet grundas på en sammanställning över anmälda projekt som är avsedda att utföras under innevarande och nästa budgetår. Bland dessa ingår paviljonger för statens bakteriologiska laboratorium, karolinska sjukhuset och arbetsmedicinska institutet för sammanlagt ca 3,5 milj. kr., om byggnadsarbeten vid veterinärhögskolan för 400 000 kr. och för byggnadsstyrelsen inom kvarteret Murmästaren i Stockholm för 1,9 milj. kr., arbeten för datakontor vid vissa länsstyrelser och för datacentraler vid andra verk och institutioner för sammanlagt drygt 1 milj. kr. samt förvärv av vissa baracker för 500 000 kr.

Endast beträffande vissa av de anmälda arbetena torde kravet på utredning med tillförlitliga kostnadsberäkningar m. m. vara uppfyllt, så att beslut om att utföra dem kan komma i fråga före budgetårets slut. Med hänsyn härtill och till den allmänna återhållsamhet som bör iakttas beträffande statliga investeringar torde medel i detta sammanhang böra beräknas endast för att tillgodose de lokalbehov, i fråga om vilka skyndsamma åtgärder är påkallade. Med denna utgångspunkt anser jag, att ytterligare 6 milj. kr. bör beräknas för ändamålet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att i staten för statens allmänna fastighetsfond, byggnadsstyrelsens delfond, under anslagsposten *Reparations- och underhållskostnader m. m.* för budgetåret 1965/66 beräkna ett belopp av ytterligare 6 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Hans Ohlsson

Förteckning

över av Kungl. Maj:t hos riksdagen år 1966 begärda anslag på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1965/66 utöver de i prop. 1966: 2 upptagna anslagen

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

II. Justitiedepartementet

A 9	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
-----	---	-----------

IV. Försvarsdepartementet

G 6	Kostnader för svenska FN-styrkor m. m., <i>reservationsanslag</i>	12 000 000
G 7	Svenska övervakningskontingenten i Korea, <i>reservationsanslag</i>	780 000
		<hr/> 12 780 000

V. Socialdepartementet

A 3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	300 000
C 8	Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem, <i>reservationsanslag</i>	150 000
		<hr/> 450 000

VI. Kommunikationsdepartementet

A 4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	50 000
-----	---	--------

VII. Finansdepartementet

F 9	Kostnader för möblering m. m. av Haga slott, <i>reservationsanslag</i>	500 000
-----	--	---------

VIII. Ecklesiastikdepartementet

A 3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 000 000
F 20	Förskoleseminarierna: Inredning och utrustning, <i>reservationsanslag</i>	118 000
		<hr/> 2 118 000

IX. Jordbruksdepartementet

A 5	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	900 000
F 8	Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m., <i>reservationsanslag</i>	700 000
		<hr/> 1 600 000

X. Handelsdepartementet

B 22	Tillskott till Norrbottens järnverk aktiebolag, <i>reservationsanslag</i>	100 000 000
------	---	-------------

XI. Inrikesdepartementet

A 4	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	500 000
C 10	Vissa sysselsättningsfrämjande åtgärder för handikappade m. fl., <i>reservationsanslag</i> , därav 15 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen	25 000 000
		<u>25 500 000</u>
	Summa egentliga statsutgifter	144 998 000

B. Utgifter för statens kapitalfonder

III. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar

B. Statens allmänna fastighetsfond

	Socialdepartementet:	
6	Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriologiska laboratorium (III: 6), <i>reservationsanslag</i>	200 000
8	Vissa byggnadsarbeten vid Folke Bernadottehemmet i Uppsala (III: 9), <i>reservationsanslag</i>	363 000
9	Utbyggande av karolinska sjukhuset (III: 10), <i>reservationsanslag</i>	550 000
10	Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala (III: 11), <i>reservationsanslag</i>	660 000
	Kommunikationsdepartementet:	
14 a	Förvärv av viss fastighet inom stadsdelen Lilla Essingen i Stockholm (III: 17 a), <i>reservationsanslag</i>	4 250 000
14 b	Förvärv av fastigheter i kvarteret Neptunus Större i Gamla stan och i kvarteret Tigern i Nedre Norrmalm i Stockholm (III: 17 b), <i>reservationsanslag</i>	9 000 000
14 c	Förvärv av fastigheter i kvarteret Milon i Gamla stan i Stockholm (III: 17 c), <i>reservationsanslag</i>	500 000
	Handelsdepartementet:	
25	Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt (III: 29), <i>reservationsanslag</i>	48 000
25 a	Nybyggnad för kavitationslaboratorium vid statens skeppsprovninganstalt (III: 29 a), <i>reservationsanslag</i>	800 000
	Inrikesdepartementet:	
33	Vissa byggnadsarbeten vid statens civilförsvarskola i Rosersberg (III: 38), <i>reservationsanslag</i>	<u>1 625 000</u>
		17 996 000

C. Försvarets fonder

Försvärets fastighetsfond:

Kasernbyggnaders delfond:

1	Inlösen av soldathemsbyggnad vid Svea livgarde (IV: A: 5 a), <i>reservationsanslag</i>	110 000
---	---	---------

Befästningars delfond:

2	Flyttning av vissa förråd från Järvafältet (IV: B: 12 a), <i>reservationsanslag</i>	500 000
		610 000

E. Fonden för låneunderstöd

Försvärsdepartementet:

a	Tillskott till Allmänna bevakningsaktiebolaget (VI: a), <i>reservationsanslag</i>	750 000
---	--	---------

Socialdepartementet:

7 a	Lån till föreningen Mellansjö skolhem för vissa byggnads- arbeten (VI: 7a), <i>reservationsanslag</i>	210 000
		960 000

Summa utgifter för statens kapitalfonder **19 566 000**Summa för driftbudgeten **164 564 000****KAPITALBUDGETEN****Kapitalinvestering***I. Statens affärsverksfonder***E. Domänverket**

Jordbruksdepartementet:

3	Byggnadsarbeten m. m. vid vissa för lantbrukshögskolans försöksverksamhet disponerade jordbruksegendomar	905 000
---	--	---------

III. Statens allmänna fastighetsfond

Socialdepartementet:

6	Till- och ombyggnadsarbeten m. m. vid statens bakteriolo- giska laboratorium	400 000
9	Vissa byggnadsarbeten vid Folke Bernadottehemmet i Upp- sala	725 000
10	Utbyggande av karolinska sjukhuset	600 000
11	Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala	1 080 000

Kommunikationsdepartementet:

17 b	Förvärv av fastigheter i kvarteret Neptunus Större i Gamla stan och i kvarteret Tigern i Nedre Norrmalm i Stockholm	34 000 000
------	--	------------

17 c	Förvärv av fastigheter i kvarteret Milon i Gamla stan i Stockholm	1 600 000
	Handelsdepartementet:	
29	Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt	95 000
29 a	Nybyggnad för kavitationslaboratorium vid statens skeppsprovninganstalt	1 600 000
	Inrikesdepartementet:	
38	Vissa byggnadsarbeten vid statens civilförsvarsskola i Rosersberg	3 250 000
		<u>43 350 000</u>

V. Statens utlåningsfonder

	Ecklesiastikdepartementet:	
5	Allmänna studielånefonden	9 000 000

VI. Fonden för låneunderstöd

	Försvarsdepartementet:	
a	Tillskott till Allmänna bevakningsaktiebolaget	750 000
	Socialdepartementet:	
7 a	Lån till föreningen Mellansjö skolhem för vissa byggnadsarbeten	210 000
		<u>960 000</u>

VII. Fonden för statens aktier

	Försvarsdepartementet:	
1	Teckning av aktier i Allmänna bevakningsaktiebolaget	2 250 000
	Summa för kapitalbudgeten	56 465 000